

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

**Diplomsko delo
visokošolskega programa**

**PONUDBA AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ
NA SLOVENSKEM TRGU**

Petra Orešnik

Ljubljana, november 2010

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

DIPLOMSKO DELO
VISOKOŠOLSKEGA PROGRAMA

**PONUDBA AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ NA SLOVENSKEM
TRGU**

Kandidatka : Petra Orešnik
Številka indeksa : 04032107

Mentor : dr. Primož Pevcin, docent

Ljubljana, november 2010

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Petra Orešnik, študentka »prve stopnje visokošolskega strokovnega študijskega programa Javna uprava«, z vpisno številko »04032107«, sem avtorica diplomskega dela z naslovom : »Ponudba avtomobilskih zavarovanj na slovenskem trgu«.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz.avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz.citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz.avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu;
- se zavedam , da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz.ideje predstavljene kot moje lastne - kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Ur.list RS, št.21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Marija Završnik

Ljubljana, 2.11.2010

Podpis avtorice:

POVZETEK

V diplomskem delu obravnavam ponudbo avtomobilskih zavarovanj na slovenskem trgu. Predstavila bom avtomobilska zavarovanja ter zavarovalnice, ki na slovenskem trgu nudijo avtomobilska zavarovanja. Opredeliti želim osnovne zavarovalne pojme in razložiti kritja, ki jih nudijo različne oblike zavarovanj. Zavarovalništvo je v sodobnem svetu pomembna gospodarska dejavnost za zagotavljanje socialne, zdravstvene, ekonomske, gospodarske in drugih oblik varnosti. Po svoji naravi in načinu opravljanja temeljnega poslovanja ter uradni klasifikaciji dejavnosti ponujajo zavarovalnice (domače in tuje) svoje storitve, zato sodijo v t. i. storitveno ali neproizvodno dejavnost. Zavarovalnice prodajajo obljubo in pravno zavezo, da bodo v primeru nastanka nekega negotovega dogodka delno ali v celoti, kar je odvisno od vrste in obsega sklenjenega zavarovanja, oškodovancu ali osebi, na katero se nanašajo koristi sklenjenega zavarovanja, izplačale dogovorjeni znesek denarja (odškodnino ali zavarovalnino) ali svojemu zavarovancu neposredno vrnile poškodovano stvar, predmet, napravo ali objekt v prejšnje stanje (asistenčne usluge zavarovalnic). Glavne ugotovitve mojega diplomskega dela temeljijo na trgu avtomobilskega zavarovanja v Sloveniji. Med posameznimi zavarovalnicami obstajajo pri določeni vrsti precejšnje razlike v ceni, kar ugotavljam z izračuni internih programov vsake zavarovalnice. Ker je konkurenca čedalje večja in močnejša, se zavarovalnice borijo z različnimi popusti na vozniške izkušnje, popusti na starost, paketnimi popusti, popusti na mlade družine itd. Tiste, ki pa teh popustov nimajo, pa se poslužujejo komercialnih popustov, ki pa so odvisni od zvestobe stranke in števila škod. Zavarovanci si na splošno ne želijo prodora novih zavarovalnic na domači trg in niso preveč navdušeni nad menjavo zavarovalnice, nekatere pa vseeno prepriča dobra reklama in nepoznavanje kritij, ki jih nudi določena zavarovalna kombinacija.

Ključne besede : zavarovanje, slovenski trg, avtomobilski kasko, zavarovalnice, prometna nesreča, zavarovanje voznika, avtomobilsko zavarovanje.

SUMMARY OF CAR INSURANCE OFFER IN THE SLOVENIAN MARKET

The issue I have covered in my work is car insurance tender at the Slovenian market. The assignment focuses on different insurance companies that offer car insurance together with other services. Basic terms have been defined and I have also explained defrayals from different insurance policies. Nowadays insurance business represents an important economic activity in our modern world with its main purpose to ensure social, health, economic and other kinds of security. By nature, basic economic operations and official classification domestic and foreign insurance companies belong to services. They sell a pledge and liability to defray an agreed amount of money to a client or to a beneficiary in a case of an uncertain incident, entirely or partially, depending on a type and extent of an insurance policy; or to immediately restore a damaged object to a previous condition (assistance service).

Main conclusions of my diploma work are based on Slovene car insurance market. With internal calculations of each company's program I established there are differences between insurance companies when observing certain insurance types. Considering strong competition, insurance companies are competing with various discounts i.e. discount on driving experience, discount on age, package discounts, discounts for young families etc. Insurance companies which do not offer this type of discounts are using commercial discounts which depend on customer's loyalty and number of damages. Insurance users generally do not want to see new insurance companies on domestic market and they are not too fond of changing their insurance provider. Undoubtedly there are some people who are enticed by good advertising and not knowing defrayals offered by certain type of insurance combination.

Key words : insurance, Slovenian market, comprehensive insurance, insurance company, traffic accident, liability insurance, car insurance.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	II
POVZETEK	III
SUMMARY OF CAR INSURANCE OFFER IN THE SLOVENIAN MARKET.....	IV
KAZALO	V
KAZALO TABEL.....	VII
1 UVOD	1
1.1 VSEBINA DIPLOMSKEGA DELA	1
1.2 NAMEN, CILJI IN HIPOTEZA DIPLOMSKEGA DELA	2
1.3 METODE DE LA	3
1.4 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA	3
2 PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	4
2.1 DELITEV IN VRSTE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ.....	4
2.1.1 Avtomobilsko zavarovanje.....	5
2.1.2 Zavarovanje stanovanjskih premičnin in objektov	5
2.1.3 Zavarovanje splošne odgovornosti.....	7
2.1.4 Zavarovanje pravne zaščite.....	7
2.1.5 Zavarovanje asistence	8
2.1.6 Kmetijska zavarovanja in zavarovanje živali	8
2.1.7 Turistična zavarovanja.....	8
2.1.8 Kreditna zavarovanja.....	9
2.1.9 Transportna zavarovanja	9
2.2 NAČELA PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ	9
2.3 ELEMENTI PREMOŽENJSKEGA ZAVAROVANJA	10
3 AVTOMOBILSKO ZAVAROVANJE	12
3.1 ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI	12
3.1.1 Bistvo, pravni okvir in pomen avtomobilske odgovornosti.....	13
3.1.2 Kritja in obračun premije avtomobilske odgovornosti	15
4 OSTALA AVTOMOBILSKA ZAVAROVANJA	17
4.1 ZAVAROVANJE VOZNIKA ZA ŠKODO ZARADI TELESNIH POŠKODB.....	17
4.2 NEZGODNO ZAVAROVANJE VOZNIKOV, POTNIKOV IN DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU IN VOŽNJI Z MOTORNIMI VOZILI.....	18
4.3 ZAVAROVANJE PRAVNE ZAŠČITE ZARADI UPORABE MOTORNEGA VOZILA	18
4.4 ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKE ASISTENCE.....	19
4.5 ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKEGA KASKA.....	19
4.5.1 Pojem avtomobilskega kaska	20
4.5.2 Polni avtomobilski kasko	20
4.5.3 Delne kombinacije avtomobilskega kaska.....	21
4.5.4 Strojelomno zavarovanje	22
5 ZNAČILNOSTI SLOVENSKEGA ZAVAROVALNEGA TRGA	23
5.1 PRIMERJAVA CEN SLOVENSКИH ZAVAROVALNIC	24
5.2 INFORMATIVNI IZRAČUNI	24

6	AVTOMOBILSKA ZAVAROVANJA V TUJINI	26
6.1	SLOVENIJA IN EVROPSKI ZAVAROVALNI TRG	26
6.2	ZAVAROVALNI PRODUKTI IN PRODAJA ZAVAROVANJ V SLOVENIJI IN NA EVROPSKEM TRGU	27
6.3	CENE AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ V TUJINI.....	27
7	RAZISKOVALNA ŠTUDIJA	29
7.1	NAMEN RAZISKAVE	29
7.2	METODOLOGIJA RAZISKOVANJA	29
7.3	REZULTATI	30
8	ZAKLJUČEK.....	40
	LITERATURA IN VIRI.....	41
	PRILOGA.....	45

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO TABEL

Tabela 1: Delež zavarovanj avtomobilske odgovornosti in avtomobilskega kaska v portfeljih slovenskih zavarovalnic	23
Tabela 2: Informativni izračun zavarovalnih kritij	24

KAZALO GRAFIKONOV

Graf 1: Izbrana avtomobilska zavarovalnica	30
Graf 2: Zadovoljstvo zavarovalnice	31
Graf 3: Ista izbira zavarovalnice	31
Graf 4: Avtomobilsko zavarovanje	32
Graf 5 : Avtomobilska asistenca poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja	32
Graf 6 : pravna zaščita poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja	33
Graf 7: Zavarovana stvar pri delnem kasku	34
Graf 8: Koriščenje izplačila delnega kaska	34
Graf 9: Starost vozila	35
Graf 10: Zavarovalna kritja	35
Graf 11: Doplačilo za voziške izkušnje	36
Graf 12: Škoda iz avtomobilske odgovornosti	36
Graf 13: Menjava zavarovalnice	37
Graf 14: Ponudniki avtomobilskih zavarovanj na Slovenskem	37
Graf 15: Novo vozilo-kasko zavarovanje	38
Graf 16: Delni kasko za vozilo staro 10 let	38
Graf 17: Starejša vozila in druga zavarovalna kritja	39

1 UVOD

1.1 VSEBINA DIPLOMSKEGA DELA

Zavarovanje lahko opravljajo različne organizacije. V največjem deležu ga opravljajo zavarovalne organizacije ali zavarovalnice. Zavarovalnica je samostojna organizacija, ki kot svojo temeljno gospodarsko dejavnost opravlja zavarovanje. Ta vsebinska opredelitev vključuje tri prvine: organizacijo, njeno samostojnost in njeno temeljno dejavnost. Samo v primeru, da so te tri prvine uresničene, je pred nami zavarovalnica. Če niso, gre lahko sicer za organizacijo, ki opravlja zavarovanje, a kljub temu ni zavarovalnica. Organizacija kot prvina se kaže v dveh izrazih, navznoter in navzven. Navznoter mora biti kot poseben obrat, ki je na samosvoj način diferenciran in integriran ter s tem najprimerneje urejen gmotno in opremljen za ustrezno namembno delovanje zavarovalnih delavcev. Navzven pa mora imeti ustrezen pravni status (Boncelj, 1983, str.14). Zakon o zavarovalništvu (UL RS, št. 109/2006) v svojem 13. členu navaja, da je zavarovalnica lahko organizirana samo kot delniška družba ali kot družba za vzajemno zavarovanje. Pozavarovalnica pa je lahko organizirana le kot delniška družba. Navaja tudi, da sme zavarovalnica opravljati samo zavarovalniške posle. Temeljna razlika med zavarovalnico kot delniško družbo in zavarovalnico kot družbo za vzajemno zavarovanje je, da so člani družbe za vzajemno zavarovanje, vzajemno in solidarno odgovorni za pokrivanje mogočih izgub (Black, Skipper, 1994, str.826).

Človeka in njegovo skupnost so ves čas v zgodovini ogrožale različne nevarnosti. Zato so se ljudje organizirali v skupnosti in tveganje razdelili na več subjektov, ki so skupno nosili posledice. V vzajemnosti in solidarnosti subjektov, povezanih v t.i. rizični skupnosti, je bistvo zavarovanja. Znotraj takšne rizične skupnosti se je polagoma pojavil posrednik (zavarovalnica), ki je izbral sredstva, jih polagal in oplajal ter izplačeval članom skupnosti, ki jih je doletela nesreča. Nastala je organizirana dejavnost zavarovanja. Zavarovatelj oz. zavarovalnica mora pogosto prevzeti v zavarovanje tudi tveganja, ki po velikosti (po višini zavarovalne vsote ali največje verjetne škode) presega njene zmožnosti. Takšen primer so tudi tveganja, povezana z masovnimi in katastrofalnimi škodami, ki jih sama zavarovalnica ne more izravnati. V takšnem primeru mora poskrbeti, da s sozavarovanjem poveča lastne zmogljivosti prevzemanja tveganja v zavarovanje. Ko zavarovalnica izčrpa notranjo izravnavo, lahko tveganja, ki presegajo njeno izravnavo, cedira (prenese) na drugo zavarovalnico ali pozavarovalnico. Zavarovalnice lahko porazdelijo (izravnajo) tveganja s sozavarovanjem, ko tveganje prevzameta dve ali več zavarovalnic. Pri sozavarovanju govorimo o horizontalnem izravnavanju nevarnosti. Drugo, pogostejšo možnost porazdelitve tveganja, imenujemo pozavarovanje. Pozavarovanje je vertikalno ustvarjanje gospodarske varnosti s ponovnim, dodatnim izravnavanjem gospodarske nevarnosti. Zavarovalnica (takrat postane pozavarovanec), presežke cedira pozavarovatelju oz.

pozavarovalnici. Ta lahko presežke nad svojimi zmogljivostmi ponovno pozavaruje pri drugi pozavarovalnici. Pozavarovanje pozavarovanja imenujemo tudi retrocesija.

Obvezna individualna zavarovanja so nedvomno posledica hitrega družbenega razvoja in pomemben odgovor družbe ter predvsem zavarovalstva na povečano število tveganj in možnosti ogrožanj osebne/telesne integritete tretjih oseb (oškodovancev, žrtev) pa tudi lastnikov ali uporabnikov nevarnih stvari oz. izvajalcev nevarnih storitev. Tako so obvezna individualna zavarovanja po mnenju nekaterih fenomen sodobnega gospodarstva in pravi izum tega stoletja, še zlasti zavarovanja poklicne odgovornosti in ekološka zavarovanja. Temeljni smoter zavarovanja pred odgovornostjo je zavarovanje odškodninske obveznosti povzročitelja plačati škodo, povzročeno tretji osebi (oškodovancu, žrtvi). Pri prostovoljnih zavarovanjih nastane zavarovalno razmerje povsem prostovoljno, torej po prosti volji in svobodni odločitvi zavarovalnice in povpraševalca s sklenitvijo zavarovalne pogodbe. Pri obveznih (prisilnih) zavarovanjih, ki so določena s predpisi države, pa nastopijo razlogi za sklenitev zavarovanja posredno z nastankom nekih dejanskih ali pravnih okoliščin, ki morajo biti vnaprej določene. To pomeni, da se mora oseba že vnaprej zavedati, da bo morala skleniti zavarovanje odgovornosti za škodo tretjim osebam že zaradi tega, če se bo ukvarjala z določeno odgovorno/nevarno dejavnostjo ali bo uporabljala nevarne naprave ali sredstva. Obvezna zavarovanja so lahko po svojem nastanku deklarativna ali konstitutivna. Pogoji za nastanek deklarativnih obveznih zavarovanj je določeno gospodarsko in pravno dejstvo (npr. nakup osebnega vozila), ki ga mora stranka sporočiti zavarovalnici, ter z njo skleniti zavarovalno pogodbo. Pogoji, pod katerim sme motorno vozilo obratovati v javnem prometu, je registracija motornega vozila, ki se opravi le za vozila, za katera se predhodno ugotovi, da so tehnično brezhibna in obvezno zavarovana za plačilo škod, povzročenim tretjim osebam. V primeru konstitutivnega obveznega zavarovanja pa nastane zavarovalno razmerje na podlagi zakona avtomatično, z nastankom nekega predpisanega gospodarskega in pravnega dejstva, največkrat brez vrednosti zavarovalnice in celo stranke (posameznika). Takšen primer so obvezna zavarovanja v prometu (Žnidarič, 2004, str. 130).

1.2 NAMEN, CILJI IN HIPOTEZA DIPLOMSKEGA DELA

Namen moje diplomske naloge je predstaviti možnosti avtomobilskega zavarovanja na slovenskem trgu, opredeliti osnovne zavarovalne pojme in razložiti kritja, ki jih nudijo različne oblike zavarovanj. Na podlagi pisnih pogojev, ki jih različne zavarovalnice dajejo zavarovancem, bom raziskala, kakšne razlike pri kritjih dejansko obstajajo, katere nevarnosti so zavarovane in katere nevarnosti niso zavarovane.

Cilj moje diplomske naloge je raziskati vse oblike avtomobilskih zavarovanj in odgovoriti na pogosta vprašanja glede možnosti zavarovanja, ki se nam porajajo v vsakdanjem življenju:

- kaj je obvezno avtomobilsko zavarovanje;
- kaj je kasko zavarovanje;
- kaj nam nudi zavarovanje avtomobilske asistence;
- čemu je namenjeno zavarovanje pravne zaščite;
- zakaj je v tujini dobro imeti zeleno karto.

Na podlagi lastnih opazovanj in izkušenj bom raziskala, za katere zavarovalnice in katera kritja se ljudje dejansko odločajo. Hipoteza diplomskega dela temelji na predvidevanju, da večje število ljudi meni, da je na slovenskem trgu dovolj ponudnikov avtomobilskih zavarovanj in da ne potrebujemo prodora dodatnih tujih zavarovalnic na slovenski trg.

1.3 METODE DELA

Pri izdelavi diplomske naloge bom uporabila:

- deskriptivno metodo s študijem literature;
- vire, ki so dostopni na svetovnem spletu;
- informacije, pridobljene na podlagi lastnih opazovanj;
- metodo zbiranja podatkov.

1.4 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA

Predmet moje diplomske naloge je ponudba avtomobilskih zavarovanj na slovenskem trgu. Diplomsko delo je sestavljeno iz osmih poglavij. V uvodu je podan oris obravnavane tematike, namen in cilji diplomskega dela ter metode in struktura dela. Za lažje razumevanje celotnega diplomskega dela bom v drugem poglavju predstavila vrste premoženjskih zavarovanj, osnovna načela ter elemente premoženjskega zavarovanja. V tretjem poglavju bom podrobneje predstavila avtomobilsko zavarovanje. Osredotočila sem se na avtomobilsko odgovornost, zavarovanja, ki se lahko sklenejo skupaj z zavarovanjem avtomobilske odgovornosti, avtomobilski kasko, posebne oblike zavarovanja ter pomen zelene karte. V četrtem poglavju bom predstavila ostala avtomobilska zavarovanja, kot je zavarovanje voznika, nezgodno zavarovanje, zavarovanje pravne zaščite, avtomobilska asistenca, dodatno strojelomno zavarovanje in polni ter delni avtomobilski kasko. Peto poglavje bo obsegalo značilnosti slovenskega zavarovalnega trga, naredila bom primerjavo cen in nekaj informativnih izračunov. Šesto poglavje bo obsegalo avtomobilska zavarovanja v tujini, predstavila bom razlike med slovenskim in tujim avtomobilskim trgom. V sedmem poglavju bom naredila raziskovalno študijo, tudi s pomočjo ankete. V njej bom predstavila svoje hipoteze in jih preverila oz. ovrgla, predstavila bom tudi raziskovalni vzorec ter rezultate ankete prikazala grafično. Osmo poglavje bo zaključek. V njem bom predstavila pomembnejša spoznanja, svoje mnenje ter rezultate moje raziskovalne študije.

2 PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA

Premoženjska zavarovanja delimo na zavarovanje stvari, pri katerih je predmet, ki ga zavarujemo, določena stvar, ter na zavarovanje premoženjskih pravic, pri katerem je predmet zavarovanja čista premoženjska pravica. Pri premoženjskih zavarovanjih ločimo glede na način urejanja pravnega razmerja, zlasti pa nastanka zavarovanja, prostovoljna in obvezna zavarovanja. Pri prostovoljnih zavarovanjih gre za svobodno odločitev zavarovanca, da sklene zavarovanje (zavarovalno pogodbo z zavarovalnico), pri tem zavarovanec izbira tudi obseg rizika ter način zavarovanja. Pri obveznih zavarovanjih pa je zakon tisti, ki določa obveznost za določene osebe, da sklenejo zavarovalno pogodbo z zavarovalnico o zavarovanju določene stvari oz. oseb. V okviru obveznega zavarovanja ločimo še obvezno pogodbeno zavarovanje in zakonsko zavarovanje (Moj denar, 2010).

2.1 DELITEV IN VRSTE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ

Obstaja mnogo meril, po katerih bi lahko delili zavarovanja. Delimo jih na obvezna zavarovanja, ki jih morajo pogodbene stranke skleniti po zakonu (zavarovanje avtomobilske odgovornosti), in prostovoljna zavarovanja (zavarovanje stanovanjskih hiš in opreme, zavarovanje avtomobilskega kaska, zavarovanje splošne odgovornosti). Zavarovanje premoženja pa lahko delimo tudi na zavarovanje stvari (nepremičnine in premičnine) in zavarovanje premoženjskih interesov (predmet zavarovanja je nesnoven, abstrakten-zavarovanje odgovornosti) (Fric, 2007, str. 141).

Premoženjska zavarovanja delimo v naslednje skupine:

- avtomobilsko zavarovanje,
- zavarovanje stanovanjskih premičnin in objektov
- zavarovanje splošne odgovornosti,
- zavarovanje pravne zaščite,
- zavarovanje asistence,
- kmetijska zavarovanja in zavarovanja živali,
- turistična zavarovanja,
- kreditna zavarovanja,
- transportna zavarovanja.

Vsem premoženjskim zavarovanjem je skupno to, da je določena lastnina in so zavarovani predmeti. Najbolj znano in pogosteje uporabljeno je zavarovanje doma. Vsebina zavarovanja kot najpogostejša oblika zavarovane lastnine nadomesti škodo za primer požara, vloma, poplave, strele, itd. (Versiherungo,2010).

2.1.1 Avtomobilsko zavarovanje

V sodobni družbi si skoraj ne moremo predstavljati več življenja družine brez prevoznega sredstva – motornega vozila, ki ni le materialna dobrina, ampak tudi najpogostejše prevozno sredstvo zlasti dnevnih (delovnih) migracij kljub zaskrbljujočemu negativnemu vplivu na okolje. Določena zasebna podjetja celo pogojujejo sklenitev delovnega razmerja z lastništvom osebnega avtomobila. V zadnjem času predstavlja osebni avto statusni simbol v družbi. Nema lokrat gre za človekovo drugo največjo investicijo v življenju. Kdor si danes ne more privoščiti osebnega avtomobila, ali pa ga mora iz finančnih razlogov prodati, je pogosto uvrščen med finančno podpovprečne. Obvezno avtomobilsko zavarovanje nam krije primere, ko z našim vozilom nenamerno povzročimo škodo drugi osebi. Obvezno avtomobilsko zavarovanje je po zakonu dolžan skleniti lastnik motornega vozila, preden prične vozilo uporabljati v prometu (Adriatic Slovenica, 2010) .

Dodatna avtomobilska zavarovanja pa se sklepajo prostovoljno in jih bom opisala v nadaljevanju diplomskega dela.

2.1.2 Zavarovanje stanovanjskih premičnin in objektov

Vsako premoženje je izpostavljeno mnogim nevarnostim in tveganjem, lastnik pa bo izgubo težko nadomestil. Zato lahko prenese tveganje z določenim plačilom na zavarovalnico. Stanovanjsko zavarovanje je eno najpogostejših zavarovanj. Zavarovalnice ga ponujajo fizičnim osebam kot tudi lastnikom ali najemnikom stanovanjskih premičnin (Lešnik, 2007, str. 167).

Obseg kritja pri zavarovanju stanovanjskih premičnin določajo:

- predmet zavarovanja,
- nevarnosti, pred katerimi se lahko predmet zavaruje,
- omejitve kritja,
- kje se zavarovane stvari nahajajo (zavarovalni kraj) (Lešnik, 2007, str. 167).

Običajno se vsa kritja v okviru stanovanjskega zavarovanja zavarujejo na prvi riziko, kar pomeni, da se pri obračunavanju zavarovalnine podzavarovanje ne upošteva. Stanovanjske premičnine so lahko zavarovane na novo ali na dejansko vrednost, odvisno od pogojev posamezne zavarovalnice. Pri zavarovanju stanovanjskih premičnin so predmet zavarovanja:

- stanovanjski predmeti v stanovanjih in hišah, ki so last zavarovanca in članov njegovega gospodinjstva ter stvari, ki jih uporabljajo na osnovi stanovanjske ali druge pravice, kakor tudi stanovanjski predmeti v stanovanjih in hišah, ki niso stalno naseljena;
- stanovanjski predmeti, shranjeni na podstrešju, v kleti, lopi, garaži ali na terasi;
- stvari, ki služijo za opremo stanovanja, osebno uporabo in potrošnjo;

- gotovina, vrednostni papirji, umetniški predmeti, dragocenosti in zbirke (filatelistične, numizmatične in podobno).

S posebnim dogovorom in plačilom dodatne premije se lahko zavarujejo tudi nekateri deli stanovanja, kot na primer:

- oplesk, poslikave, tapete ter razne zidne, stropne in talne obloge v stanovanju ali na podstrešju, v kleti, lopi, garaži ali na terasi;
- stekla v oknih in vratih stanovanja, podstrešja, kleti, lopi in garaži ter steklene stene in pregrade.

V okviru stanovanjskega zavarovanja je v zavarovalno kritje običajno zajeto poškodovanje ali uničenje predmetov zavarovanja zaradi naslednjih nevarnosti: požar, strela, eksplozija, vihar, toča, padec zračnega plovila, manifestacije, demonstracije, poplave, visoke in talne vode, izliv vode, zemeljski plaz, odtrganje zemljišča in snežni plaz (Lešnik, 2007, str.168). V primeru nastanka zavarovalnega primera zavarovanje krije tudi škodo zaradi izginotja zavarovanih stvari in stroškov čiščenja, rušenja in odvoza v zvezi z nastankom zavarovalnega primera na zavarovanih stvareh. Zavarovanje krije samo neposredno škodo na zavarovanih stvareh, in sicer pred zavarovanimi tveganji, vse posredne škode pa so kritja izključene (npr.: izgubljene najemnine, zmanjšana vrednost ipd.). V pogojih je za vsako tveganje, zajeto z običajnim kritjem ali s posebnim določilom v pogodbi, posebej določen obseg kritja. Osnovo za obračun premije za stvari, ki so predmet zavarovanja, predstavlja najnižja vrednost, ki jo določa zavarovatelj na osnovi gibanja cen in drugih elementov. Ob sklenitvi zavarovanja se je mogoče dogovoriti tudi za višjo vsoto. Zaradi velike potrebe po stanovanjih v mestnih središčih in zaradi pomanjkanja prostora za njihovo rast v širini, se je začela gradnja stanovanjskih stavb v višino. S tem je nastala posebna oblika »etažna lastnina«. Kot opredeljuje Janevski (2004, str.27), etažna lastnina nastane na podlagi pravnega posla ali odločbe sodišča ter z vpisom v zemljiško knjigo. Pravni posel za pridobitev etažne lastnine je lahko eno ali večstranski pravni posel. Večstranski pravni posel je sporazum o delitvi solastnine na nepremičnini v etažno lastnino, ki nastane na podlagi volje solastnikov nepremičnine. Ciljna skupina zavarovancev so lastniki zasebnih stanovanjskih hiš in etažne lastnine - stanovanj. Naravne nesreče (npr.:požar, plaz, potres in druge) pogosto povzročijo popolno uničenje objekta, s čimer je lahko materialni status posameznika in njegove družine močno ogrožen. To zavarovanje zato potrebuje vsak lastnik stanovanjske premičnine. Pri zavarovanju stanovanjskih objektov so zavarovalnice različno oblikovale svojo ponudbo in kombinacije kritja v različnih paketih zavarovanj, zato se na slovenskem zavarovalnem trgu to zavarovanje pojavlja pod različnimi imeni (požarno zavarovanje, zavarovanje stanovanjskih hiš in stanovanj itd.). Predmet zavarovanja so atrijske hiše, vile, eno- in dvostanovanjske hiše, vrstne hiše, stanovanja v etažni lastnini, stanovanjske hiše dvojčki, montažne hiše, kmečke hiše, počitniške hiše - vikendi in brunarice, pa tudi dodatni objekti - garaže, lope ipd. (Fric, 2007, str. 151). Pri zavarovanju stanovanjskih objektov so zavarovani vsi deli zgradbe, tudi temeljni in kletni zidovi, vse vgrajene instalacije in vsa vgrajena oprema, ki predstavlja sestavni del objekta: centralna kurjava s cisterno za gorivo, bojlerji, klimatske naprave, hidroforji, solarne naprave, antenske naprave,

vgrajene omare in preostala oprema, ki sodi k objektu, vrtno in balkonske ograje, oporni zidovi, tlakovana dvorišča, pločniki in vsa stekla, vgrajena v objekt. Definicije zavarovanih nevarnosti so podrobneje razložene v splošnih in posebnih pogojih ter klavzulah. Zavarovalnice v Sloveniji imajo pri oblikovanju in poimenovanju zavarovalnih pogojev različne pristope, zato imen pogojev, ki urejajo področje zavarovanja stanovanjskih objektov, ne navajamo (Fric, 2007, str. 151). Zavarovane nevarnosti se v osnovi delijo na temeljne in dodatne. Temeljne nevarnosti se pojavljajo pogosteje, ogrožajo večino zavarovancev. Zavarovalnice jih zaradi le-tega običajno ponujajo v paketu. Dodatne nevarnosti so izbirne. Pogoj za zavarovanje dodatnih nevarnosti je, da so že zavarovane temeljne nevarnosti in da je za vsako dodatno nevarnost posebej obračunana dodatna premija.

2.1.3 Zavarovanje splošne odgovornosti

S to vrsto zavarovanja se posameznik zavaruje pred morebitno škodo, ki jo mora zavarovanec povrniti tretjim osebam, na podlagi pravil odškodninskega prava. Zavarovalnica krije materialno in nematerialno škodo do dogovorjenega zneska, ki jo s svojim premoženjem povzročimo tretji osebi. Tako kot drugi ogrožajo nas (hote ali nehote) tudi mi ogrožamo zdravje drugih ljudi, njihovo premoženje, pa tudi naravo samo. Škoda, ki jo povzročimo drugim, je lahko velika, plačilo odškodnine pa lahko celo presega vrednost našega celotnega premoženja. Zavarovanje pred odgovornostjo predstavlja eno najpomembnejših zavarovalnih panog. Tako so se v svetu nekatere zavarovalnice še prav posebej specializirale za sklepanje tovrstnih zavarovanj. Razvoj zavarovanja pred odgovornostjo je povezan z najnovejšimi spoznanji v pravu in ekonomiji ter z razvojem sodobne tehnologije. Vsakdo se v vsakdanjem življenju srečuje z okoliščinami, v katerih bi lahko z nepazljivostjo oškodoval druge. Zato je zavarovanje pred odgovornostjo zelo aktualno. Lahko bi celo rekli, da je tisti, ki ne sklene zavarovanja pred odgovornostjo, lahkomišeln ter neodgovoren do samega sebe pa tudi do drugih (Bubnić, 2007, str. 180). Zavarovanje pred odgovornostjo pomeni zavarovanje premoženja zavarovanca, da ne bi bilo uporabljeno za povrnitev škode tretji osebi zaradi dogodka oz. ravnanja, za katerega zavarovanec po zakonu odškodninsko odgovarja (Bubnić, 2007, str. 187).

2.1.4 Zavarovanje pravne zaščite

Gre za eno od oblik zavarovanja pravne zaščite, pri kateri zavarovalnica prevzame v zavarovanje stroške zaščite pravnih interesov zavarovanca zaradi prometne nesreče ali kršitve pravnih predpisov oziroma obveznosti, do katerih je prišlo v zvezi z uporabo motornega vozila. V Sloveniji je ta vrsta zavarovanja manj razširjena kot v tujini, z vstopom nove specializirane zavarovalnice za pravno zaščito na slovenski trg se bodo razmere začele sčasoma spreminjati (Korbar, 2007, str. 224). Zavarovalnice tistim, ki zaprosijo za pomoč pri izbiri odvetnika, lahko ponudijo odvetnika s svojega seznama odvetnikov; to je ugodno predvsem v primerih, kadar se zavarovalni primer zgodi v tujini.

Zavarovanje pravne zaščite motornega vozila se lahko sklene kot samostojno zavarovanje in z različnim obsegom zavarovalnega kritja, ali kot sestavni del širšega splošnega zavarovanja pravne zaščite, ki pokriva tudi druga področja zasebnega in poklicnega življenja zavarovanca (odvisno od izbire obsega zavarovanih nevarnosti), poleg področja prometa oz. uporabe motornega vozila. Prav tako so posamezne zavarovane nevarnosti iz zavarovanja pravne zaščite motornega vozila lahko vključene v posameznih zavarovalnih produktih zavarovanja avtomobilske asistencije (Korbar, 2007, str. 225).

2.1.5 Zavarovanje asistencije

Zavarovanje avto asistencije je oblika asistenčnih zavarovanj, pri katerem zavarovalnica nudi zavarovancu 24 ur na dan pomoč in kritje stroškov v primeru, ko je zavarovano vozilo nevozno ali neprimerno za vožnjo zaradi okvare, poškodbe, uničenja ali izginotja (Korbar, 2007, str. 226). S sklenitvijo zavarovanja asistencije doma je zavarovancem zagotovljena neposredna pomoč v nujnih primerih, ki imajo lahko za posledico škodo na domu, ogrožanje zdravja ali neustrezne pogoje za bivanje, in to kjerkoli na območju Republike Slovenije. Zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco poleg finančne varnosti v okviru dogovorjene zavarovalne vsote za kritje stroškov nujnega zdravljenja in stroškov prevoza zaradi bolezni ali nezgode zagotavlja 24-urno pomoč oz. asistenco (Zavarovalnica Triglav, 2010).

2.1.6 Kmetijska zavarovanja in zavarovanje živali

Sodobnega pridobivanja hrane si danes ne moremo več predstavljati brez različnih dobrin, s katerimi ustvarjamo in zagotavljamo obstoj ter razvoj kmetijstva. Objekti, sodobna oprema, zaloge pridelkov in izdelkov so dragoceno premoženje in osnova večine kmetijskih gospodarstev. Kmetijsko premoženjsko zavarovanje varuje vaše kmetijsko premoženje, premičnine, zaloge in pridelke pred požari, naravnimi katastrofami, vlomi in pred vrsto drugih nevarnosti (Zavarovalnica Maribor, 2010).

Zavarovanje živali pa lahko delimo na zavarovanje hišnih živali, domačih živali in živinorejski izpad.

2.1.7 Turistična zavarovanja

Turistično zavarovanje se lahko sklene z veljavnostjo na območju Evrope ali celega sveta. Turistično zavarovanje krije tatvino delov vozila ter stroške reševanja in prevoza zaradi prometne nesreče ali okvare vozila, smrt, trajno invalidnost, stroške zdravljenja in stroške prevoza umrlega zavarovanca, tatvino, vlomno tatvino, rop ter uničenje ali poškodovanje

prtljage in osebnih stvari, odgovornost zavarovanca, prekinitev turističnega potovanja ali letovanja ali kasnejšo vrnitev z njega (Zavarovalnica Adriatic Slovenica, 2010).

2.1.8 Kreditna zavarovanja

Kreditna zavarovanja so namenjena fizičnim osebam in pravnim osebam, ki najemajo nov kredit, in tudi za kredite, ki so že v odplačevanju. Zavarovalna polica se sklene za nedoločen čas, vendar največ za čas trajanja kreditne pogodbe. S tem zavarovanjem si lahko kreditjemalec zavaruje obveznost po kreditni pogodbi (anuiteto v celoti ali delno), in sicer za primer izgube zaposlitve, nezmožnosti za delo zaradi smrti ali nezgode.

2.1.9 Transportna zavarovanja

Blago je med prevozom, prenosom, nakladanjem in razkladanjem izpostavljeno različnim nevarnostim. Prevoznik pa je odgovoren, da blago prispe varno na cilj. Transportna zavarovanja so tista, ki lastniku blaga in prevozniku omilijo posledice uničenja blaga med prevozom. S tem zavarovanjem lastniki blaga zavarujejo blago za primer njegove poškodbe, uničenja ali izgube pri prevozu ter s tem preprečujejo možnost finančnega propada oz. si s tem zagotavljajo ekonomsko varnost. Med transportna zavarovanja uvrščamo tudi kasko zavarovanja vodnih in zračnih plovil.

2.2 NAČELA PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ

Načela premoženjskih zavarovanj so smisel zavarovanja premoženja, vzajemnost in izravnavanje nevarnosti ter vloga varovanja in preventivnega delovanja. V nadaljevanju jih bom na kratko opisala.

- Smisel zavarovanja premoženja

Ker narava pogosto pokaže svojo rušilno moč, nastajajo v družbi premoženjske škode, s čimer se poslabšajo ekonomske možnosti za človekovo življenje. Človek se zato poskuša zaščititi pred nevarnostmi, ki mu pretijo, vendar kljub temu ne more preprečiti vse škode. Nastanek nekaterih škod bo ostal kljub vsemu vedno zunaj vpliva posameznika. Ekonomske posledice takšnih rušenj in nesreč uspešno odpravljamo z zavarovanjem. (Fric, 2007, str.142). Naloga zavarovanja je, da številna tveganja, ki so jim zavarovanci izpostavljeni, razporedi na vse zavarovance in da oškodovancu oz. upravičencu izplača nadomestilo za utrpelo škodo v skladu z zavarovalno pogodbo (Bjelič, 1998, str.4).

- Vzajemnost in izravnavanje nevarnosti

Vzajemnost kot temeljno načelo premoženjskega zavarovanja lahko ponazorimo z naslednjim primerom: Verjetno je, da bo v nekem časovnem obdobju določeno število stanovanjskih hiš izpostavljeno požaru, ne vemo pa, katere. Zaradi dejstva, da lahko požar poškoduje katerokoli hišo v prostoru, se lahko lastniki stanovanjskih hiš združijo in že vnaprej zberejo sredstva za obnovo premoženja. Tako bodo škode razporejene-razpršene med vse zavarovance, v tem primeru lastnike stanovanjskih hiš. Ta razpršitev omogoča izravnavanje nevarnosti med vse zavarovance, tudi tiste, ki v tem zavarovalnem obdobju niso imeli škode, pač pa lahko z določeno verjetnostjo pričakujejo, da jo bodo imeli v nekem drugem časovnem obdobju (Fric,2007, str. 142).

- Vloga varovanja premoženja in preventivnega delovanja

Zavarovanje ima več vlog. Omejili se bomo na vlogo varovanja premoženja in preventivnega delovanja. Z neposrednim varovanjem premoženja razumemo vse ukrepe, s katerimi posameznik ali gospodarski subjekt poskuša preprečiti škodne dogodke (npr. instaliranje alarmne naprave). Eden izmed pomembnih ukrepov je sklenitev zavarovalne pogodbe, prav tako pomembno pa je, da zavarovanec kot razumen gospodar ob nastopu škodnega dogodka škodo čim bolj zmanjša (Fric, 2007 str. 142).

2.3 ELEMENTI PREMOŽENJSKEGA ZAVAROVANJA

Zavarovalna pogodba mora vsebovati elemente, po katerih se lahko prepozna kot zavarovalna pogodba, in elemente, s katerimi je mogoče meriti zavarovani rizik (Black, Skipper, 1994, str. 178).

- Nevarnost (riziko)

Nevarnost, kar v zavarovalniškem izrazoslovju najpogosteje imenujemo riziko (uporablja se tudi izraz gospodarska nevarnost), pomeni možnost nastopa gospodarsko škodljivega dogodka, ki povzroči obveznost zavarovalnice za izplačilo zavarovalnine. Da bi lahko dogodek označili za gospodarsko škodljiv in bi ga bilo moč zavarovati, mora imeti naslednje značilnosti:

- nastop dogodka mora biti mogoč;
- povzročiti mora gospodarsko škodo;
- da bi se izognili špekulacijam, mora biti negotov, nepričakovan;
- biti mora razpršen v času in prostoru, da zavarovanje lahko omogoča izravnavanje nevarnosti;
- dogodek mora biti ponovljiv v določenem obdobju - ne sme biti osamljen;
- dogodek mora biti po zakonu dopusten (Fric, 2007, str. 143).

- Premija

Premija je denarni znesek, ki ga zavarovanec plača zavarovalnici za prevzeti riziko. Višina premije se določa s pomočjo statističnega preučevanja in matematičnih izračunov o verjetnosti in pogostnosti škod. Tako določeni premiji pravimo tudi tehnična ali neto premija, ta pa z dodatki za režijske stroške zavarovalnice (stroškovni del), davki, taksami in drugimi dajatvami zavarovalnice tvori premijo, ki jo plača zavarovanec na podlagi sklenjene zavarovalne pogodbe (Fric, 2007, str. 143).

- Nadomestilo iz zavarovanja – zavarovalnina oz. odškodnina

Zavarovalnina je namen zavarovanja in pomeni dajatev zavarovalnice ob nastopu ekonomsko škodljivih dogodkov za obnovo uničenega ali poškodovanega premoženja (npr. iz kasko zavarovanja, nezgodnega zavarovanja ipd.). Odškodnina je dajatev zavarovalnice iz avtomobilske odgovornosti, in sicer je do nje upravičena oseba, ki je utrpela telesne poškodbe.

3 AVTOMOBILSKO ZAVAROVANJE

Vsa vozila, ki so udeležena v prometu, morajo biti obvezno zavarovana z zavarovanjem avtomobilske odgovornosti. Zavarovanje velja na območju Republike Slovenije in držav, ki so podpisnice Sporazuma med nacionalnimi zavarovalnimi biroji držav članic Evropskega gospodarskega prostora in drugih pridruženih članic. Ob morebitni nezgodi, ki ste jo povzročili s svojim vozilom, zavarovalnica iz obveznega avtomobilskega zavarovanja krije premoženjsko in nepremoženjsko škodo oškodovancu. Zavarovanje cestnih motornih vozil je eno najbolj množičnih zavarovanj v Republiki Sloveniji. Avtomobilsko zavarovanje bi lahko razdelili v dve veliki zavarovalni vrsti:

- zavarovanje odgovornosti lastnikov cestnih vozil proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam;
- kasko zavarovanje cestnih vozil (Korbar, 2007, str. 201).

3.1 ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

Z zavarovanjem avtomobilske odgovornosti se mora lastnik vozila zavarovati pred svojo morebitno odgovornostjo za povzročeno škodo, ki nastane zaradi uporabe motornega vozila v prometu. Vsaka prometna nesreča lahko povzroči veliko materialno škodo, še huje pa je, če v prometni nesreči pride do poškodovanja oseb ali celo smrti. Zavarovanje avtomobilske odgovornosti lastnika motornega vozila ščiti pred morebitnimi finančnimi posledicami prometne nesreče, ki jo je povzročil voznik zavarovanega vozila. Zavarovalnica se na podlagi sklenjenega zavarovanja AO obvezuje povrniti škodo, ki je posledica odškodninskih zahtevkov, če je pri uporabi motornega vozila (navedenega na zavarovalni polici) prišlo do telesnih poškodb, prizadetega zdravja ali smrti osebe (osebna škoda) ali uničenja oz. poškodbe stvari, razen škode na stvareh, ki jih je sprejel v prevoz lastnik ali osebe, ki imajo po njegovi volji opraviti z vozilom (stvarna škoda).

Kriti so tudi odškodninski zahtevki zavodov za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje za stroške zdravljenja in druge nujne stroške, ki so nastali v skladu s predpisi o zdravstvenem zavarovanju. Prav tako so kriti zahtevki za sorazmeren del prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kar se določi v kapitaliziranem znesku glede na preostalo delovno dobo in starost poškodovanca, ki sta potrebni za pridobitev pravice do starostne pokojnine, vendar šele po poplačilu odškodninskih zahtevkov drugih oškodovancev in do višine zavarovalne vsote (Žnidarič, 2004, str. 132).

Pri avtomobilski odgovornosti si lahko pridobimo obrazec zelene karte. Sistem zelene karte vključuje skorajda že vse evropske države, pa tudi nekatere neevropske države, ki ležijo ob Sredozemskem morju. Za vstop v države EU, zelena karta sicer ni obvezna, je pa

priporočljivo, da jo imajo slovenski zavarovanci seboj. Zavarovanci veljavnost zavarovanja avtomobilske odgovornosti v sistemu zelene karte najlažje dokazujejo z zeleno karto, ki jo zavarovalnica izda na podlagi zavarovalne police tudi v drugi skupini držav, kjer za vstop predložitev zelene karte ni obvezna. Zavarovalnica v Sloveniji lahko izda zeleno karto le za vozilo s slovensko registrsko tablico. Države, ki so vključene v sistem zelene karte in v katerih so biroji, so: Avstrija, Albanija, Andora, Belgija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Švica, Ciper, Češka, Nemčija, Danska, Španija, Estonija, Francija, Finska, velika Britanija, Grčija, Madžarska, Hrvaška, Italija, Izrael, Iran, Irska, Islandija, Luxemburg, Litva, Latvija, Malta, Maroko, Moldavija, Makedonija, Norveška, Nizozemska, Portugalska, Poljska, Romunija, Rusija, Švedska, Srbija, Slovaška, Tunizija, Turčija, Ukrajina in Slovenija. Zelena karta je namreč zaradi poenotene oblike v vseh državah sistema zelene karte pomemben dokument, s katerim se udeleženci prometnih nesreč identificirajo, saj so na njej navedeni vsi podatki, ki jih udeleženec nesreče potrebuje za uveljavljanje odškodninskega zahtevka na pristojni zavarovalnici. Sistem zelene karte vodi in upravlja mednarodna organizacija, imenovana Svet birojev (s sedežem v Bruslju). Njeni člani so nacionalni biroji zelene karte - združenja zavarovalnic, ki sklepajo zavarovanja avtomobilske odgovornosti v posamezni državi sistema zelene karte. V Sloveniji opravlja naloge nacionalnega biroja zelene karte Slovensko zavarovalno združenje, ki jamči za plačilo škod, ki jih v Sloveniji povzročijo motorna vozila s tujimi registrskimi tablicami. Za reševanje takšnih škod pooblasti zavarovalnice - svoje članice. Sporazum o zeleni karti je tipska bilateralna pogodba, na podlagi katere se nacionalna biroja sporazumeta, da bosta medsebojno priznavala veljavnost zelene karte kot potrdila, da obstaja veljavno zavarovalno kritje po predpisih obeh držav birojev podpisnikov. Nacionalni biroji držav članic EU in drugih pridruženih držav pa svoje obveznosti urejajo z večstranskim sporazumom, s katerim prevzemajo obveznosti že na podlagi registrske tablice (Korbar, 2007, str.213).

3.1.1 Bistvo, pravni okvir in pomen avtomobilske odgovornosti

Pravne podlage za zavarovanje avtomobilske odgovornosti lahko razdelimo na zakonske in pogodbene. Ko govorimo o splošnih zakonskih pravnih podlagah zavarovanja avtomobilske odgovornosti, je smiselno najprej omeniti Zakon o zavarovalništvu (UL RS, št. 109/2006), ki ureja pogoje delovanja zavarovalnic (Korbar, 2007, str. 201).

Pravna definicija utemeljuje zavarovanje kot pogodbeni dogovor med pogodbenim strankami. Pri takšnem pogodbenem aktu ena stranka prevzema obveznosti iz pogodbenega razmerja, to je pokritje škod drugi stranki (Dorfman, 1994, str.4).

Kot že ime pove, gre pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti za obvezno zavarovanje, ki ga določa Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (UL RS, št. 93/2007). Tako iz tega izhaja na eni strani obveznost lastnika motornega vozila, da mora skleniti zavarovanje avtomobilske odgovornosti, preden ga začne uporabljati v prometu, na drugi strani pa obveznost zavarovalnice, da sklene pogodbo o zavarovanju. Predmet zavarovanja pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti je odgovornost lastnika vozila. Novela zakona o

obveznih zavarovanjih v prometu z dne 10. avgusta 2002 prinaša številne novosti na področju zavarovanja avtomobilske odgovornosti, med drugim tudi novost glede vezanosti zavarovalne police na vozilo. Tako se po novem s spremembo lastnika vozila med trajanjem zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovanje ne nadaljuje več, temveč zavarovalna pogodba preneha veljati, ko novi lastnik vozila sklene novo zavarovalno pogodbo. To mora novi lastnik skleniti najkasneje pred registracijo vozila na svoje ime (Korbar, 2007, str. 201). Odgovornost lastnika motornega vozila za škodo, ki jo povzroči z njegovo uporabo (torej odškodninsko odgovornost), opredeljuje Obligacijski zakonik (UL RS, št. 97/2007). Bistvo odškodninske obveznosti je obveznost stranke, da poravnava škodo, za katero je odgovorna. O zavarovalnem primeru lahko govorimo, kadar so dani temeljni pogoji odškodninske obveznosti:

- nedopustno ravnanje,
- nastala škoda,
- obstoj vzročne zveze med nedopustnim ravnanjem in nastalo škodo,
- odgovornost povzročitelja (Korbar, 2007, str. 202).

Ločimo dve vrsti odgovornosti in sicer krivdno odgovornost ter objektivno odgovornost. To so torej zakonske pravne podlage, pomembne pa so tudi pogodbene pravne podlage, ki natančneje določajo pravice in obveznosti obeh pogodbenih strank: zavarovalnice in zavarovalca. Mednje štejemo splošne pogoje za zavarovanje avtomobilske odgovornosti, premijski sistem (cenik), ponudbo in zavarovalno pogodbo. Zavarovalno pogodbo sestavljajo priloženi zavarovalni pogoji in zavarovalna polica. Zavarovalnica mora zavarovalcu izročiti zavarovalno polico in splošne pogoje za zavarovanje avtomobilske odgovornosti (Korbar, 2007, str. 202).

V Republiki Sloveniji je bilo v začetku konec leta 2009 registriranih kar 1.366.561 cestnih vozil, od tega 1.332.314 motornih vozil. Od navedenega podatka je bilo največ registriranih osebnih vozil (in sicer 1.058.858), sledijo traktorji (87.108), tovorna vozila (68.122), motorna kolesa (46.185), kolesa z motorjem (42.243). Te številke se vsako leto povečujejo, motorna vozila se na novo registrirajo in tudi lastništvo se menja. Na novo se je prav tako registriralo največ osebnih vozil, sledijo kolesa z motorjem, motorna kolesa in traktorji. Ker gre pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti za obvezno zavarovanje, je tu veliko možnosti, prav tako tudi pri zavarovanju avtomobilskega kaska, kjer pa je delež zavarovanih vozil razmeroma majhen. Po ocenah naj bi bilo zavarovanje avtomobilskega kaska sklenjeno le za vsako četrto motorno vozilo. Pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti se zavarovalni produkti zavarovalnic na slovenskem trgu bistveno ne razlikujejo, medtem ko so pri zavarovanju avtomobilskega kaska zavarovalcem na voljo različni produkti s širšim ali ožjim zavarovalnim kritjem. Zavarovalnice v želji po povečanju tržnega deleža ponujajo ob sklenitvi zavarovanja avtomobilskega kaska zavarovalcem številne ugodnosti (od popustov do dodatnih brezplačnih zavarovalnih kritij) (Korbar, 2004, str. 202).

3.1.2 Kritja in obračun premije avtomobilske odgovornosti

Zavarovalnica se na podlagi sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti obvezuje povrniti škodo, ki je posledica odškodninskih zahtevkov na podlagi civilnega prava, če je pri uporabi motornega vozila prišlo do:

- telesnih poškodb, prizadetega zdravja ali smrti osebe;
- uničenja oz. poškodbe stvari, razen škode na stvareh, ki jih je sprejel v prevoz lastnik ali osebe, ki imajo po njegovi volji opraviti z vozilom (stvarna škoda) (Korbar, 2007, str. 202).

Obveznost zavarovalnice je skladno z zakonom o obveznih zavarovanjih v prometu omejena z najnižjo zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, z zavarovalno pogodbo pa se lahko določi tudi višja vsota. To pomeni, da ima oškodovanec pravico z direktno tožbo od zavarovalnice izterjati odškodnino tudi do višine pogodbeno dogovorjenih višjih zavarovalnih vsot. Če je škoda večja od dogovorjene zavarovalne vsote, odgovarja za preostanek škode neposredno sam povzročitelj. Izključitev pomeni, da zavarovalnica ne bo nadomestila škode. Zaradi izboljšanja zaščite oškodovanca Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu po novem določa vse primere, ko pravica do odškodnine iz naslova zavarovanja avtomobilske odgovornosti ne obstaja (Korbar, 2007, str. 204).

Zavarovalne vsote, ki so predpisane za avtomobilsko odgovornost, so:

- nematerialna (škoda zaradi smrti, telesne poškodbe ali prizadetega zdravja) 3.700.000 EUR;
- materialna (škoda zaradi uničenja in poškodovanja stvari) 750.000 EUR .

Z dogovorom in doplačilom pa je možno skleniti tudi višje zavarovalne vsote (Zavarovalnica Tilia, 2010).

V določenih primerih, ko je zavarovanec kršil zakon, zavarovalno pogodbo ali zavarovalne pogoje, ima zavarovalnica, ki je poravnala škodo oškodovancu, pravico uveljavljati povračilo izplačanih zneskov od zavarovanca z obrestmi in stroški. To je odškodninski zahtevek zavarovalnice. V zavarovalniškem žargonu imenujemo takšne odškodninske zahtevke tudi regresi. Z zavarovalno pogodbo se zavarovalnica in stranka dogovorita, katera ravnanja pogodbene stranke predstavljajo kršitev zavarovalne pogodbe. Gre za protipravna ravnanja stranke, ki pomenijo večja tveganja od običajnih, in jih zato zavarovalnica ne želi zavarovati. Zaradi večje zaščite zavarovalca, ki je pri sklepanju zavarovalne pogodbe o zavarovanju avtomobilske odgovornosti v odnosu do zavarovalnice šibkejša stranka, Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu določa primere kršitev zavarovalne pogodbe, ki imajo za posledico izgubo zavarovalnih pravic in regresno pravico zavarovalnice. Pred sprejetjem navedenega zakona so bili primeri kršitev določeni v zavarovalnih pogojih (Korbar, 2007, str. 206).

Značilnosti rizika bi najlažje opredelili z navedbo elementov, ki kakorkoli vplivajo na njegovo nevarnostno izpostavljenost. Ti elementi so hkrati tudi podlaga za izračun ustrezne premije - kolikor večje je tveganje, toliko večja je premija. Ključni dejavniki pri določitvi premije avtomobilske odgovornosti so:

- vrsta vozila,
- moč motorja - kw (osebni avtomobil, motorno kolo),
- nosilnost vozila (tovorna vozila, prikolice),
- število potniških mest v vozilu (osebni avtomobil),
- vozišče izkušnje (osebni avtomobil),
- uporaba oz. namen (taxi),
- višina kritja,
- obseg kritja,
- število škodnih dogodkov,
- trajanje zavarovanja.

Temeljni podatki o vozilu se ugotavljajo na podlagi prometnega dovoljenja ali potrdila o registraciji; v primerih, ko za vozilo nista predpisana omenjena dokumenta, se podatki ugotavljajo na podlagi podatkov proizvajalca vozila (Korbar, 2007, str. 208).

Če je zavarovano vozilo zamenjalo lastnika, se pravica do bonusa oz. obveznost plačila malusa ne prenese na novega lastnika oz. uporabnika vozila. Izjema je pri lastninski pravici na vozilu zakonca (darovalec s tem izgubi bonus). Če zavarovalec po uničenju, odsvojitvi ipd. prej zavarovanega vozila zavaruje drugo vozilo, se pridobljena pravica do bonusa oz. obveznost plačila malusa prenese na to drugo vozilo, če je vozilo iste vrste. Ob tem velja, da mora biti zamenjava opravljena v treh letih, bonus oz. malus pa se obračuna od zavarovalne premije za novo vozilo.

4 OSTALA AVTOMOBILSKA ZAVAROVANJA

Poleg obvezne avtomobilske odgovornosti se lahko prostovoljno sklenejo še ostala avtomobilska zavarovanja, ki so:

- zavarovanje voznika za škodo zaradi telesnih poškodb (AO plus);
- nezgodno zavarovanje voznikov, potnikov in delavcev pri upravljanju in vožnji z motornimi vozili;
- zavarovanje pravne zaščite zaradi uporabe motornega vozila;
- zavarovanje avtomobilske asistence;
- zelena karta in
- zavarovanje avtomobilskega kaska.

4.1 ZAVAROVANJE VOZNIKA ZA ŠKODO ZARADI TELESNIH POŠKODB

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti plus je mogoče skleniti le ob osnovnem zavarovanju in le pri isti zavarovalnici. Podlaga za določitev zavarovalne premije je zavarovalna premija za osnovno zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Zavarovalnica ne povrne škode, kadar je za škodo odgovorna druga oseba, ki je nedvomno zmožna plačila, ali je za takšno škodo zavarovana. To pomeni, da mora zavarovanec najprej terjati odškodnino od odgovorne osebe oz. njene zavarovalnice. V kolikor slednji odklonita njegov odškodninski zahtevek, bo zavarovalnica izplačala zavarovalnino iz naslova avtomobilske odgovornosti plus zavarovanja. Zavarovanje AO plus sodi med premoženjska zavarovanja, sicer pa ima elemente osebnega zavarovanja. Voznik vozila, s katerim je bila povzročena škoda, nima pravice do odškodnine iz zavarovanja AO plus in prav to vrzel pokriva zavarovanje voznika za škodo zaradi telesnih poškodb. Tako dobi zavarovanec - voznik vozila, ki je kriv za prometno nesrečo, zavarovalnino. Škoda za strah ni krita, prav tako ni krita škoda zaradi poškodovanja stvari razen obleke in osebne prtljage. Kritne pravice je možno izgubiti v določenih, v pogojih posebej navedenih primerih. V primeru spremembe lastnika vozila, na katero je vezano AO plus zavarovanje, osnovno zavarovanje avtomobilske odgovornosti ostane veljavno (do poteka zavarovalne police), AO plus zavarovanje pa preneha ob 24. uri tistega dne, ko motorno vozilo prevzame novi lastnik. Zavarovalec ima pravico do povračila zavarovalne premije za neizkoriščen čas, če pred tem ni prišlo do zavarovalnega primera (Bijelić, 1998, str. 72).

4.2 NEZGODNO ZAVAROVANJE VOZNIKOV, POTNIKOV IN DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU IN VOŽNJI Z MOTORNIMI VOZILI

Zavarovalec je lahko vsaka pravna ali fizična oseba, ki je lastnik motornega ali drugega vozila. Za osebe, ki so zavarovane v motornem ali drugem vozilu, obstaja popolna zavarovateljeva obveznost, ne glede na njihovo zdravstveno stanje, splošno delovno zmožnost in brez plačila povečane premije za povečano tveganje, razen duševno bolnih oseb in oseb brez opravilne sposobnosti, ki so vedno izključene iz zavarovanja oz. zavarovalnega kritja. Zavarovateljeva obveznost obstaja v primeru nezgode v času vožnje ali upravljanja z vozilom v primerih, ki so določeni v pogojih. Prav tako je v pogojih navedeno tudi, v katerih primerih zavarovateljeva obveznost ne obstaja. Zavarovanje je mogoče skleniti z navajanjem imen zavarovancev ali brez navajanja. Pri navajanju imen zavarovancev, zavarovanje velja samo za te osebe, zavarovanje brez navajanja imen zavarovancev pa velja za vse osebe, ki vozilo upravljajo ali se vozijo v njem. Če je zavarovanec mlajši od 10 let, je v primeru smrti zavarovatelj dolžan izplačati upravičencu za pogrebne stroške 50% v pogodbi določene vsote za primer smrti (Bijelić, 1998, str. 68).

4.3 ZAVAROVANJE PRAVNE ZAŠČITE ZARADI UPORABE MOTORNEGA VOZILA

Zavarovanje pravne zaščite v zvezi z uporabo motornega vozila zavarovancu nudi strokovno pravno pomoč v primeru, ko se zavarovanec zaradi uporabe svojega motornega vozila znajde v različnih pravnih postopkih. Zavarovanje pravne zaščite je mogoče skleniti le ob sklenitvi zavarovanja avtomobilske odgovornosti.

Zavarovanje pravne zaščite krije:

- Stroške obrambe v kazenskih postopkih in postopkih o prekrških zaradi prometne nesreče, ki je nastala z uporabo zavarovanega vozila. Zavarovanje ne krije izrečenih kazni.
- Stroške obrambe pred zahtevki drugih oseb za povračilo škode, ki izvirajo zaradi uporabe zavarovanega motornega vozila.
- Stroške uveljavljanja odškodninskih zahtevkov na podlagi civilnega prava za škodo v zvezi s prometno nesrečo pri uporabi zavarovanega motornega vozila, ki je nastala zaradi telesne poškodbe, okvare ali izginitve zavarovančeve stvari.

4.4 ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKE ASISTENCE

Zakon o zavarovalništvu poimenuje asistenčno zavarovanje kot zavarovanje pomoči, ki krije pomoč osebam, ki zaidejo v težave na potovanju oz. v drugih primerih odsotnosti od njihovega doma oz. stalnega prebivališča. Zavarovalnice nudijo sklenitev avtomobilske asistencije ob sklenjenem zavarovanju avtomobilske odgovornosti ali polnega zavarovanja avtomobilskega kaska, lahko pa je zavarovanje avtomobilske asistencije (brez dodatnega plačila) že vključeno v polno zavarovanje avtomobilskega kaska. Zavarovalnica s ponudbo takšnega zavarovanja ali celo z njegovo brezplačno vključitvijo v okviru polnega zavarovanja avtomobilskega kaska, nudi svojemu zavarovancu vrsto dodatnih storitev pomoči za težave z vozilom na cesti in s tem pridobiva na konkurenčnosti svoje ponudbe na področju avtomobilskih zavarovanj (Korbar, 2007, str. 226). Avtomobilska asistencija nudi:

- pomoč na cesti v primeru prometne nezgode, okvare ali tatvine vozila (osebna, terenska, kombinirana in tovorna do skupne teže 3.5 t);
- nudenje brezplačnih storitev, kot so popravilo, vleka vozila, dostava rezervnih delov, plačilo predujma nujnega popravila;
- kritje stroškov prenočitve z zajtrkom, vrnitve domov ali prevoza do ciljne destinacije za vse zavarovane osebe;
- kritje stroškov nadomestnega voznika ali nadomestnega vozila (renta-a-car);
- zdravniško pomoč v primeru telesnih poškodb (prevoz v bolnišnico, obisk sorodnika iz domovine, premestitev v drugo bolnišnico ali vrnitev domov) ter v primeru smrti vrnitev posmrtnih ostankov.

4.5 ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKEGA KASKA

Zavarovanje avtomobilskega kaska je vrsta premoženjskega zavarovanja, namenjena kritju škode na lasnem vozilu. Kasko zavarovanje torej krije škodo na vašem vozilu pred nevarnostmi v prometu, nevščečnostmi narave in človeškimi dejavniki. Tako kot zavarovanje avtomobilske odgovornosti vas kasko zavarovanje zaščiti pred večjimi stroški, ki bi nastali v primeru škode. Zavarovanje pokriva škodo zaradi uničenja, poškodovanja ali izginitja zavarovane stvari, ki nastane kot posledica nenadnih in od zavarovanceve ali voznikove volje neodvisnih dogodkov. Predmet zavarovanja so vse vrste motornih, priklopnih, delovnih in tirnih vozil ter njihovi sestavni deli.

4.5.1 Pojem avtomobilskega kaska

Zavarovanje avtomobilskega kaska je vrsta premoženjskega zavarovanja, namenjenega kritju škode na lastnem vozilu. Zavarovanje avtomobilskega kaska pokriva škode zaradi uničenja, poškodovanja ali izginotja zavarovane stvari, ki nastane kot posledica nenadnih in od zavarovančeve ali voznikove volje neodvisnih dogodkov (Korbar, 2007, str. 221). Predmet zavarovanja so vse vrste motornih, priključnih, delovnih in tirnih vozil ter njihovi sestavni deli. S posebnim dogovorom se lahko razširi tudi na posebne skupine predmetov.

Zavarovanje avtomobilskega kaska se izvaja po Splošnih pogojih za zavarovanje avtomobilskega kaska in Ceniku kasko zavarovanja cestnih in tirnih vozil (Bijelić, 1998, str. 75). Glede na različni obseg kritja ločimo pri zavarovanju avtomobilskega kaska tri skupine kritij:

- polno kasko zavarovanje,
- delno kasko zavarovanje (kjerkoli – za ves čas, ko je vozilo na območju, ki je določeno kot kraj zavarovanja),
- delno kasko zavarovanje (v času mirovanja).

4.5.2 Polni avtomobilski kasko

Polno zavarovanje avtomobilskega kaska pokriva škodo zaradi uničenja, poškodovanja ali izginitve zavarovanih stvari, ki nastane kot posledica presenetljivih in od zavarovančeve ali voznikove volje neodvisnih dogodkov. Ti dogodki so:

- prometne nesreče,
- padec ali udarec kakega predmeta,
- požar,
- nenadno zunanje toplotno ali kemično delovanje,
- strela,
- eksplozija,
- vihar,
- toča,
- snežni plaz,
- padec zračnega vozila,
- poplave... (Korbar, 2007, str. 222).

4.5.3 Delne kombinacije avtomobilskega kaska

Delno zavarovanje avtomobilskega kaska kjerkoli, to pomeni za ves čas, ko je vozilo na območju, ki je opredeljeno kot zavarovalni kraj, pokriva škodo zaradi uničenja, poškodovanja ali izginitve zavarovanih stvari, ki nastane kot posledica presenetljivih in od zavarovančeve ali voznikove volje neodvisnih dogodkov, razvrščenih v skupine oz. kombinacije, s katerimi se ob sklenitvi zavarovanja določi obseg zavarovalnega kritja.

Skupine oz. kombinacije rizikov (tveganj) so na primer ¹:

- **kombinacija B:** požar, strela, eksplozija, vihar, toča, snežni plaz, padec zračnega vozila, manifestacije in demonstracije (ta kombinacija je možna le pri zavarovalnici Triglav, vendar se pripravlja njena ukinitve);
- **kombinacija D:** škoda, ki nastane na motornem vozilu z neposrednim dotikom divjadi in domačih živali (zavarovalnica Adriatic ima v tej kombinaciji vključeno tudi razbitje stekel, torej kombinacijo E);
- **kombinacija D+:** škoda, ki nastane na motornem vozilu z neposrednim dotikom divjadi in domačih živali (možnost odbitne franšize pri zavarovalnici Maribor);
- **kombinacija E:** razbitje ali poškodovanje standardno vgrajenega stekla na motornem vozilu (zavarovalnica Adriatic ima v tej kombinaciji vključeno tudi kombinacijo J in D);
- **kombinacija J:** razbitje ali poškodovanje svetlobnih teles in ogledal na motornem vozilu (Zavarovalnica Maribor ima vključeno v J kombinacijo tudi E in D);
- **kombinacija J plus** (Zavarovalnica Maribor): pri zavarovanju J plus se pri obračunu škode upošteva dogovorjena odbitna franšiza s tem, da so v tekočem zavarovalnem letu kriti največ trije škodni primeri, nato zavarovanje preneha;
- **kombinacija H:** poškodovanje ali uničenje osebnega avtomobila in kombiniranega vozila, ki je nastalo z dotikom parkiranega ali ustavljenega vozila z neznanim vozilom (škoda pri parkiranju), zaradi strešnih snežnih plazov in ledenih sveč ali ledenih tvorb, ki padajo s stavb;
- **kombinacija H +:** poškodovanje ali uničenje osebnega avtomobila in kombiniranega vozila, ki je nastalo z dotikom parkiranega ali ustavljenega vozila z neznanim vozilom (škoda pri parkiranju), zaradi strešnih snežnih plazov in ledenih sveč ali ledenih tvorb, ki padajo s stavb (možnost odbitne franšize pri zavarovalnici Maribor);
- **kombinacija U:** škoda zaradi tatvine avtomobilskih ključev, registrske tablice, osebnih dokumentov;
- **kombinacija T oz. K :** tatvina motornega vozila (pogoj je kasko zavarovanje vozila);
- **kombinacija I:** stroški najema nadomestnega osebnega ali kombiniranega vozila, če je bilo zavarovančevo vozilo uničeno, poškodovano ali je izginito zaradi kateregakoli zavarovanega tveganja, ki jo krije zavarovanje polnega kaska.

¹ Kombinacije rizikov delnih kombinacij se razlikujejo med posameznimi zavarovalnicami, tako glede poimenovanja, kot obsega kritja. Pri teh kombinacijah gre za prostovoljna zavarovanja.

Delno zavarovanje avtomobilskega kaska v času mirovanja, pokriva škode samo v času, ko vozilo miruje v kraju, ki je na polici naveden kot zavarovalni kraj. Lahko se sklene za kritje škod, ki nastanejo zaradi požara, strele, eksplozije, tatvine, ropa, protipravnega odvzema vozila z namenom, da se uporabi za vožnjo. Glede na lastno opažanje se ljudje najbolj pogosto odločajo za kombinacijo H in E, torej kritje škode na parkirišču in pa osnovno kritje stekel. Sklepanje delnega kaska z odbitno franšizo je zelo redko.

4.5.4 Strojelomno zavarovanje

Dodatno strojelomno zavarovanje je mogoče skleniti samo poleg osnovnih zavarovalnih kritij. Zavarovanje krije neposredno škodo, ki nastane zaradi uničenja ali poškodovanja osebnega vozila, ki je posledica presenetljivih in od zavarovalčeve/zavarovančeve ali voznikove volje neodvisnih dogodkov. Pogoj za sklenitev zavarovanja je kasko zavarovanje vozila.

Dodatno strojelomno zavarovanje krije napake v konstrukciji, materialu, izdelavi, kadar so te stvari atestirane, zatajitve varovalne naprave ali naprave za uravnavanje in naprave za samodejno upravljanje. Krije tudi škodo zaradi neposrednega delovanja električnega toka na vozilih z električnim pogonom (Zavarovalnica Triglav,2010).

5 ZNAČILNOSTI SLOVENSKEGA ZAVAROVALNEGA TRGA

Zavarovanji cestnih motornih vozil zavzemata precejšnje deleže v portfeljih slovenskih zavarovalnic (tabela 1).

Tabela 1: Delež zavarovanj avtomobilske odgovornosti in avtomobilskega kaska v portfeljih slovenskih zavarovalnic

ZAVAROVALNICA	DELEŽ % V PORTFELJU ZAVAROVALNICE	
	AO	AK
Adriatic Slovenica	22,1	14,6
Grawe zavarovalnica	8,2	3,5
Zavarovalnica Maribor	26,3	19,8
Zavarovalnica Tilia	30,8	20,3
Zavarovalnica Triglav	22,9	14,3
Generali zavarovalnica	27,4	14,0

(Vir: Statistični zavarovalniški bilten, Slovensko zavarovalno združenje, Ljubljana, 2009)

Iz tabele je razviden delež, ki ga imajo zavarovalnice v odstotkih glede na delež obračunanih premij. Glede na pretekla leta, natančneje za leto 2005, je delež narasel zavarovalnicama Generali d.d. in Grawe d.d., upadel pa zavarovalnici Triglav.

Tržni deleži slovenskih zavarovalnic vseh zavarovalnih produktov za leto 2009 pa so naslednji:

- Zavarovalnica Triglav 36,4%,
- Zavarovalnica Maribor 13,2 %,
- Zavarovalnica Adriatic Slovenica 12,3%,
- Zavarovalnica Tilia 3,5%,
- Zavarovalnica Generali 3,4% in
- Grawe zavarovalnica 3%.

Glede na pretekla leta je tržni delež precej upadel zavarovalnici Triglav, ki je leta 2005 imela še 42,77% tržni delež, rahlo pa je tržni delež upadel tudi zavarovalnici Adriatic Slovenici, in sicer za 1,59 %. Tržni delež pa se je povečal zavarovalnicam Tilia d.d., Generali d.d. in Grawe d.d.(Zavarovalniško združenje, 2010).

5.1 PRIMERJAVA CEN SLOVENSКИH ZAVAROVALNIC

V diplomskem delu sem naredila primerjavo med cenami slovenskih zavarovalnic brez bonusa in brez popustov oz. doplačil na vozniške izkušnje ali kakršnih koli komercialnih popustov. Izračuni vključujejo le gotovinski popust, ki se pri vseh zavarovalnicah prizna avtomatično.

5.2 INFORMATIVNI IZRAČUNI

V informativni izračun so vključene vse slovenske zavarovalnice, ki ponujajo avtomobilska zavarovanja. Izračun je narejen za osebno vozilo s petimi sedeži, 110 kilowati (kw) in 1910 kubičnimi cm prostornine. Izračun je brez bonifikacije, torej narejen z začetnim 14. premijskim razredom. Ne vključuje nobenih doplačil ali popustov na starost ali vozniške izkušnje. Vključen je le gotovinski popust, ki je avtomatsko priznan pri vseh zavarovalnicah. Informativni izračun zajema osnovno zavarovanje (ao), zavarovanje voznika za telesne poškodbe (AO plus), nezgodno zavarovanje potnikov in voznika (vključeno je najnižje kritje brez dnevne odškodnine), delni kasko, ki zajema steklo, divjad, luči, ogledala in parkirišče. Za izračun zavarovalnega produkta je bistvena moč motorja, ni pa potrebna vrednost vozila, ki pa je ključni dejavnik pri izračunu polnega kasko zavarovanja. V zadnji postavki je izračun s 6,5%-im davkom.

Tabela 2: Informativni izračun zavarovalnih kritij ²

	ao	AO plus	Nezgodno zavarovanje	Delni kasko (E,D,H,J)	Izračun s 6,5%-im davkom in gotovinskim popustom
Zavarovalnica Triglav	588,80	112,35	11,07	49,00 (divjad) 64,00 (steklo) 180,00 (parkirišče) 49,00 (luči,ogledala)	1.010,92 (priznan je 5% popust na mali avtomobilski paket, ki pripada vsem zavarovancem)
Zavarovalnica Maribor	668,39	159,76	20,52	28,37 (divjad) 127,60 (parkirišče) 110,51 (stekla,luči, ogledala)	1.190,08
Zavarovalnica	594,73	149,31	22,50	164,65 (steklo,divjad,luči,	1.156,71

² Vrednosti so v EURO

Adriatic Slovenica				ogledala) 154,16 (parkirišče)	
Zavarovalnica Tilia	666,23	150,07	7,81	76,00 (steklo, dijad), 54,00 (luči,ogledala) 111,00 (parkirišče)	1.131,25
Zavarovalnica Generali	625,21	129,12	1,00	154,98 (parkirišče) 103,77(steklo, divjad, luči, ogledala)	1.077,98
Grawe Zavarovalnica	669,82	159,75	20,00	110,00 (steklo,divjad) 140,00(parkiriče) 60,00(luč,ogledala)	1.111,45

(V: Amzs d.d., poslovalnica Šempeter v Savinjski dolini: interni program zavarovalnice Triglav d.d., Maribor d.d., Adriatic Slovenica d.d., Generali d.d., Tilia d.d., Modra točka d.o.o., Šempeter v Savinjski dolini, zastop. za Grawe zavarovalnica d.d.)

Kot je razvidno iz tabele, je pri omenjeni ponudbi najcenejša zavarovalnica Triglav, sledi ji zavarovalnica Generali, nato Grawe, Tilia, Adriatic Slovenica, za najdražjo pa se je pokazala zavarovalnica Maribor. Vzroki za razlike v premiji so predvsem v konkurenci na slovenskem trgu. Zavarovalnica Triglav je v letošnjem letu znižala premijo za voznika za telesne poškodbe (AO plus). Vzrok za to pa je, da bi obdržali ali pridobili nazaj bivše zavarovance, ki so zaradi nižjih cen prestopili k drugi zavarovalnici. Ena takih je Generali d.d., ki je na trg prodrla z reklamo »najnižjih premij avtomobilskih zavarovanj) . Zavarovalnica Maribor, ki se je izkazala za najdražjo, pa svoje višje premije pogosto rešuje s t.i. komercialnimi popusti, ki se do določene višine priznajo zavarovancem na podlagi proste presoje sklepalnih mest, seveda pa so odvisni od preteklega dogajanja avtomobilskih škod.

6 AVTOMOBILSKA ZAVAROVANJA V TUJINI

Evropa ima željo po enotnem zavarovalnem trgu. S tem pa so se pojavile tudi potrebe po uskladitvi državnih regulacij. To preoblikovanje je zelo težko, saj imajo države zelo različne nacionalne regulacije in se razlikujejo po strogosti. Potrebno je veliko napora, da se sistemi uskladijo v enoten evropski zavarovalni trg. Države morajo za poenotenje poskrbeti same, s svojimi zakonodajami in z upoštevanjem evropskih zavarovalniških direktiv. Vendar ne glede na vse določbe in direktive nekaj držav članic Evropske unije še vedno ne izpolnjuje vseh zahtev, kaj šele ostale države, ki bodo del Evropske unije šele postale. Na tem področju zato čaka Evropsko unijo še veliko delo.

6.1 SLOVENIJA IN EVROPSKI ZAVAROVALNI TRG

Razpon možnih premij je od države do države zelo različen. V Nemčiji je res možno doseči pri nekaterih zavarovalnicah do 70% bonusa, po drugi strani pa lahko rizični zavarovanci (sem štejejo npr. mlade in stare voznike, neizkušene voznike, voznike, ki prevozijo nadpovprečno število kilometrov itd.) plačujejo tudi bistveno višje premije kot 100%. Skratka premija se v Nemčiji bolj prilagaja dejanski velikosti rizika, kar je v Sloveniji zaradi majhnosti števila zavarovancev bistveno težje. V Sloveniji nobena zavarovalnica ne ponuja tako visokega bonusa, to pa zato ne, ker je že sedanjí nivo premij, ki jih plačujejo zavarovanci v Sloveniji (in je seveda v veliki meri rezultat povprečnega bonusa) tako nizek, da se zavarovalnice ne prestopajo gibljejo na robu še rentabilnega poslovanja pri avtomobilskih zavarovanjih (Tehnološki koticék, 2010). Ocenjuje se, da je ponudba kasko zavarovanja pri nas prav gotovo primerljiva tudi z zavarovalniško razvitimi državami tako po obsegu kritij kot tudi storitev. Še več: za enak obseg kritij so premije nižje kot v tujini. To je za zavarovance dobro, malo manj pa za zavarovalnice, kjer nekatere zadnja leta zaradi ostre konkurence "za najnižjo ceno" spuščajo premije pod razumne meje, v nekaterih primerih pa klestijo tudi kakovost kritij. Zato je potrebno opozoriti, da je potrebno dobro preveriti, kaj obsega posamezno zavarovanje. Predvsem pa to, ali nizka cena zagotavlja enako širino kritij in ustrezno storitev ob škodi. Prav to je namreč bistvo zavarovanja in ko tem kriterijem ni zadoščeno, si z zavarovanjem nismo veliko pomagali (Finančna točka, Glavić, 2010).

Po razvitosti zavarovalnega trga se Slovenija uvršča med srednje razvite evropske trge, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov članic EU. Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu dosega trinajsto mesto med državami EU oz. dosega 64,8 % povprečja in je pred Španijo, Ciprom, Poljsko, Češko, Madžarsko, Luksemburgom, Slovaško, Bolgarijo, Estonijo, Latvijo, Litvo, Grčijo in Romunijo, zaostaja pa za ostalimi

članicami EU. Po velikosti zbrane premije na prebivalca pa zavzema nekoliko slabše, 15. mesto med sedemindvajsterico (AZN, 2010).

Kot del avtomobilskega zavarovanja je na voljo zavarovanje odgovornosti, zavarovanje proti tretji osebi in kasko zavarovanje na tri različne načine za zavarovanja. Zakonsko zahtevano je zavarovanje avtomobilske odgovornosti. To je pogoj, da se vozilo prijavi v cestnem prometu. Dokazilo o zavarovanju se vedno zahteva tudi za izdajo licenc. Zavarovanja avtomobilske odgovornosti je tako pomembno, saj je edini način za zagotavljanje, da žrtve nesreč dobijo ustrezne odškodnine. Poleg obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri zavarovanju vozila obstaja tudi možnost prostovoljnega, delnega ali polnega kasko zavarovanja. Medtem ko je zajeto v zavarovanju odgovornosti škoda, nastalo zaradi malomarnosti zavarovanca tretji osebi, kasko zavarovanje krije škodo povzročeno na svojem vozilu. (Autoversicherung, 2010).

6.2 ZAVAROVALNI PRODUKTI IN PRODAJA ZAVAROVANJ V SLOVENIJI IN NA EVROPSKEM TRGU

V tujini je glede na našo državo precej razširjeno internetno sklepanje zavarovanj. Trženje zavarovanj preko interneta se je pričelo v Združenih državah Amerike. Njihova največja zavarovalnica, ki predvsem trži zavarovanje preko interneta, je zavarovalnica Progressive. Tam so sklenili tudi prvo zavarovalno polico avtomobilske odgovornosti preko interneta, in sicer 10. maja leta 2000. To pa potrjuje, da uvajanje takega zavarovalništva v svetu zaostaja. V Italiji imajo na primer razvito internetno sklepanje zavarovalnice, ki se ukvarjajo predvsem z internetnim in telefonskim trženjem zavarovanj. Ponudba ostalih zavarovalnic je podobna ponudbi slovenskih zavarovalnic, v nekaterih primerih je ponudba skromnejša in uporabnikom manj prijazna. V Sloveniji je morda nekoliko bolj kot internetno razvito telefonsko sklepanje polic, prevladuje zavarovalnica Generali s t.i. Halo polico. V tujini so pri sklepanju zavarovanj pomembni podatki: koliko je voznik star, kako dolgo ima vozniški izpit, koliko je bilo v preteklosti škod, v kateri regiji zavarovanec živi itd. Tržno pot sestavlja skupek soodvisnih organizacij, ki s svojo dejavnostjo omogočajo razpoložljivost proizvoda ali storitve za potrošnjo ali uporabo. Na tržno pot moramo gledati kot na celoto, ki ustvarja končno vrednost za kupca (Stern, 1996).

6.3 CENE AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ V TUJINI

Ponudba kasko zavarovanja je pri nas povsem primerljiva tudi z zavarovalniško bolj razvitimi državami tako po obsegu kritij kot storitev. Za enak obseg kritij so premije nižje kot v tujini. To je za zavarovance dobro, malo manj pa za zavarovalnice, saj nekatere zadnja leta zaradi ostre konkurence spuščajo premije pod razumne meje, v nekaterih primerih pa klestijo tudi kakovost kritij.

Če se v Nemčiji prvič sklepa zavarovanja za vozilo je potrebno potrdilo od predhodne zavarovalnice, lahko tudi druge države, v nasprotnem primeru je voznik t.i. začetnik. Začetniki predstavljajo večje tveganje za zavarovalne družbe in so ocenjeni s 125%. Zavarovanje davčne stopnje so odvisne od znamke vašega avtomobila, modela, koliko kilometrov na leto prevozite, če imate garažo itd. Precej pomembna je vaša zgodovine vožnja. Vsako leto brez nesreč vam pripada popust. Po enem letu znaša premija 85%, po dveh znaša 70%. Za vsako nadaljnje leto se zmanjša za 5%, dokler ne doseže 30%, kar je najnižja premija (Allianz, 2010). V tujini, predvsem v Avstriji, je možno zavarovati več avtomobilov na eno zavarovalno polico, kar pri nas še ni mogoče. V Italiji je med drugimi dejavniki cena zavarovanja odvisna od starosti, od regije, v kateri živi zavarovanec. Tako bi za določeno motorno kolo zavarovanje zneslo: v Trstu za motorno kolo s 134 kW in 1000 ccm 1095 EUR, v Neaplju, kjer je več nesreč in kriminala pa kar enkrat več. Cena velja za voznika začetnika in vključuje zavarovanje voznika (Allianz, 2010). V Sloveniji bi za takšno zavarovanje odšteli od 813 EUR do 992 EUR (AMZS, 2010).

7 RAZISKOVALNA ŠTUDIJA

7.1 NAMEN RAZISKAVE

Hipoteza raziskovalne študije:

Namen moje diplomske naloge je predstaviti možnosti avtomobilskega zavarovanja na slovenskem trgu, opredeliti osnovne zavarovalne pojme in razložiti in predstaviti kritja, ki jih nudijo različne oblike zavarovalnih kombinacij. Izpostavila bom delne kasko kombinacije, ki so pri zavarovalnicah različne. Raziskala bom tudi razlike v ceni in naredila informativne izračune. Na podlagi pisnih pogojev, ki jih različne zavarovalnice dajejo zavarovancem, bom raziskala, kakšne razlike pri kritjih dejansko obstajajo, katere nevarnosti so zavarovane in katere nevarnosti niso zavarovane. Predvidevam, da je mnogo strank mišljenja, da zaradi slabšega oz. starejšega avtomobila poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja ne potrebujejo nobenega dodatnega kritja, saj po svojih izkušnjah opažam, da razen zavarovanja avtomobilske odgovornosti in zavarovanja voznika pri starejših vozilih redko sklenejo še dodatne kombinacije, zato bom raziskala tudi to tematiko.

7.2 METODOLOGIJA RAZISKOVANJA

Metodologija je nek priporočljiv in uveljavljen način, kako nekaj narediti. Pri izvedbi diplomske naloge sem uporabila deskriptivno metodo s študijem domače in tuje strokovne literature. Uporabila sem tudi podatke z internetnih strani tujih zavarovalnic. Podatke sem kritično analizirala in jih statistično obdelala s pomočjo računalniškega programa Microsoft Office Word ter jih prikazala grafično. S pomočjo internih programov slovenskih zavarovalnic sem naredila informativne izračune za primerjavo cen izbranih kombinacij zavarovanj. Uporabila sem raziskovalno metodo in naredila pisno anketo, kaj zavarovanci menijo o zavarovalnih kombinacijah.

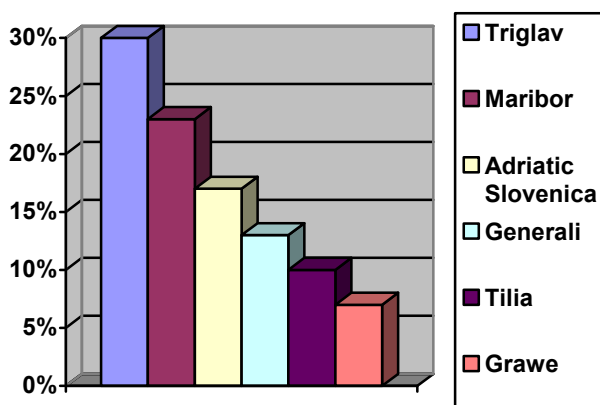
V raziskovalni vzorec je vključenih 30 naključnih strank podjetja AMZS Šempeter v Savinjski dolini. Pri anketi gre za geografsko pristranski vzorec, torej so jo izvedle stranke Savinjske doline. Anketa je anonimna. Vprašanja so odprtega in zaprtega tipa. Za zbiranje podatkov sem kot instrument raziskovanja uporabila metodo anketiranja. Anketa je bila v pisni obliki, prostovoljna in anonimna. Izvedena je meseca maja 2010.

7.3 REZULTATI

Prvo vprašanje se nanaša na to, katera je vaša izbrana zavarovalnica pri avtomobilskem zavarovanju. 30% (9 anketiranih) je odgovorilo, da je to zavarovalnica Triglav, 23% (7 anketiranih) ima avtomobilsko zavarovanje pri zavarovalnici Maribor, 17% (5 anketiranih) je izbralo Adriatic Slovenica, medtem ko ima zavarovanje avtomobila pri zavarovalnici Generali 13% (4 anketiranih), pri Tili je zavarovanih 10% (3 anketirani) in na koncu še zavarovalnica Grawe, kjer ima zavarovano svoje vozilo 7% (2 anketirana).

V osrednji Sloveniji, s tem tudi na predelu Savinjske doline, prevladuje zavarovalnica Triglav, na Štajerskem in v Pomurju zavarovalnica Maribor, v okolici Novega mesta zavarovalnica Tilia. Zavarovalnica Adriatic Slovenica največji delež dosega na Primorskem. Grawe zavarovalnica ima sedež podjetja v Mariboru, vendar jo močno prekaša zavarovalnica Maribor. Čeprav je zavarovalnica Generali v svetu med petimi najmočnejšimi, pa je njen delež v Sloveniji še sorazmerno majhen, saj je za zavarovance to še vedno »tujka« zavarovalnica, ljudje pa za spremembe včasih niso dovzetni (Izava, 2009).

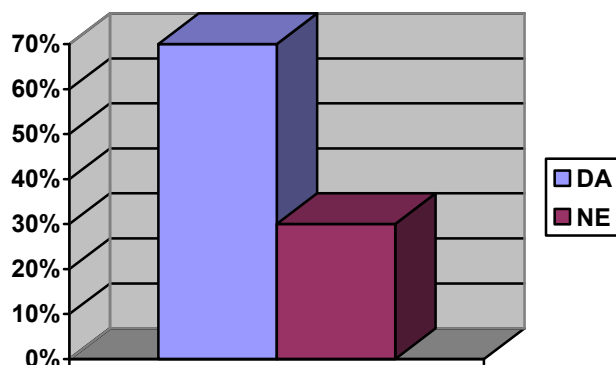
Graf 1: Izbrana avtomobilska zavarovalnica



(Vir: Anketa, maj 2010)

Z izbrano zavarovalnico je zadovoljnih 70% (21 anketiranih), nezadovoljstvo pa se kaže v 30% (9 anketiranih).

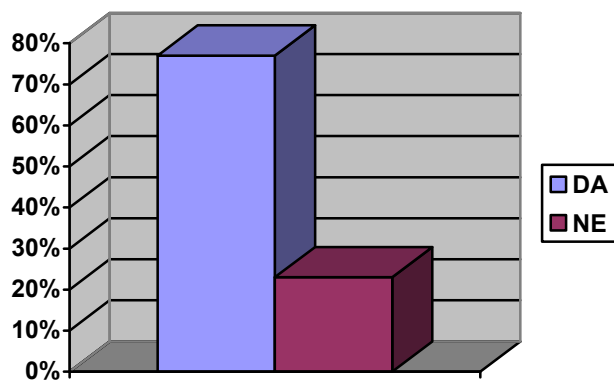
Graf 2: Zadovoljstvo zavarovalnice



(Vir: Anketa, maj 2010)

Naslednje leto bo pri isti zavarovalnici ostalo 77% (23 anketiranih), zavarovalnico pa bo menjalo 23% (7 anketiranih).

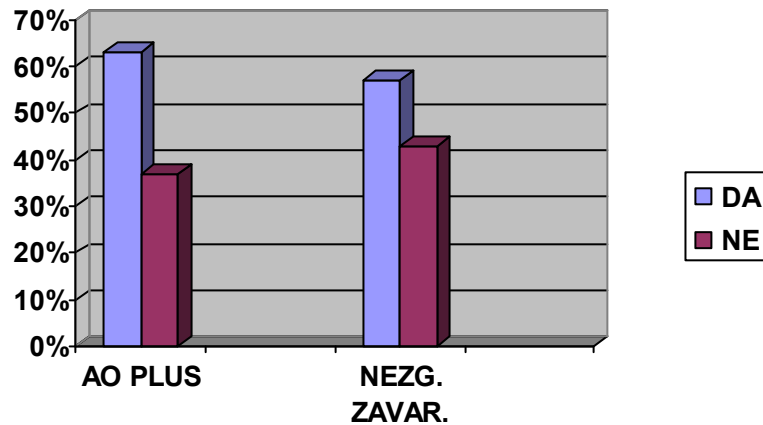
Graf 3: Ista izbira zavarovalnice



(Vir: Anketa, maj 2010)

Na vprašanje, ali imajo anketiranci poleg obveznega zavarovanja še zavarovanje avtomobilske odgovornosti plus, je odgovorilo z DA 63% (19 anketiranih), z Ne pa 37% (11 anketiranih), poleg obveznega zavarovanja pa ima nezgodno zavarovanje 57% (17 anketiranih), z Ne pa je odgovorilo 43% (13 anketiranih).

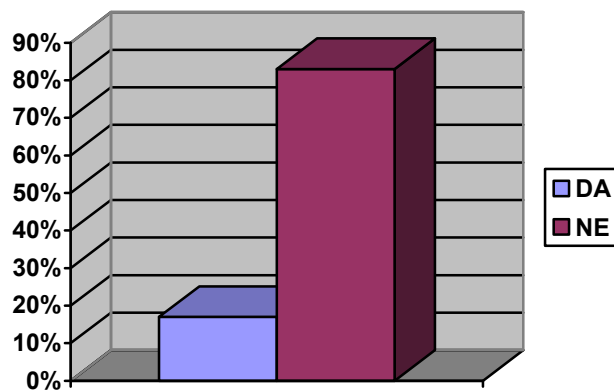
Graf 4: Avtomobilsko zavarovanje



(Vir: Anketa, maj 2010)

Poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja ima avtomobilsko asistenco še 17% (5 anketiranih), nima pa je 83% (25 anketiranih).

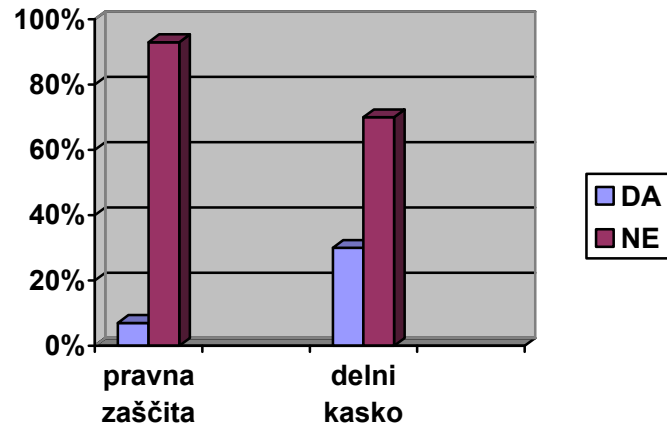
Graf 5 : Avtomobilska asistenca poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja



(Vir: Anketa, maj 2010)

Poleg obveznega zavarovanja ima pravno zaščito 7% (2 anketirana), delni kasko pa ima 30% (9 anketiranih). Pravne zaščite nima 93% (28 anketiranih), prav tako delnega kaska nima 70% (21 anketiranih).

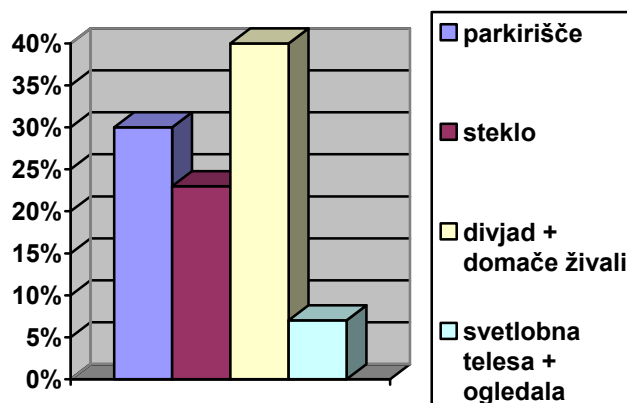
Graf 6 : pravna zaščita poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja



(Vir: Anketa, maj 2010)

Na to vprašanje so odgovorili tisti, ki so pri prejšnjem vprašanju odgovorili z DA, da imajo poleg obveznega zavarovanja, še delni kasko. Pri delnem kasku nam kažejo odgovori, da jih največ zavaruje svoje avtomobile za divjad + domače živali, in sicer 40% (12 anketiranih), potem je zavarovano parkirišče 30% (9 anketiranih), v 23% (7 anketiranih) je zavarovano steklo, in na koncu nam kažejo rezultati, da se je za svetlobna telesa in ogledala odločilo 7% (2 anketirana).

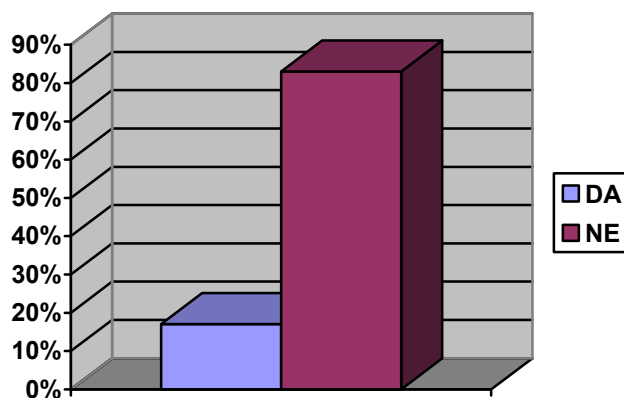
Graf 7: Zavarovana stvar pri delnem kasku



(Vir: Anketa, maj 2010)

V preteklem letu je koristilo izplačilo iz delnega kaska 17% (5 anketiranih), izplačila pa ni koristilo 83% (25 anketiranih).

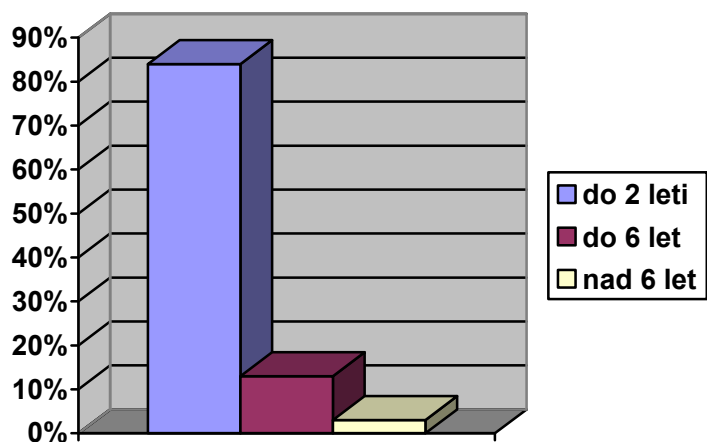
Graf 8: Koriščenje izplačila delnega kaska



(Vir: Anketa, maj 2010)

Na to vprašanje so odgovorili tisti, ki imajo kasko zavarovano vozilo. Starost vozila do 2 leti ima 84% (25 anketiranih), do 6 let staro vozilo ima 13% (4 anketirani), nad 6 let pa je odgovorilo 3% (1 anketiranec).

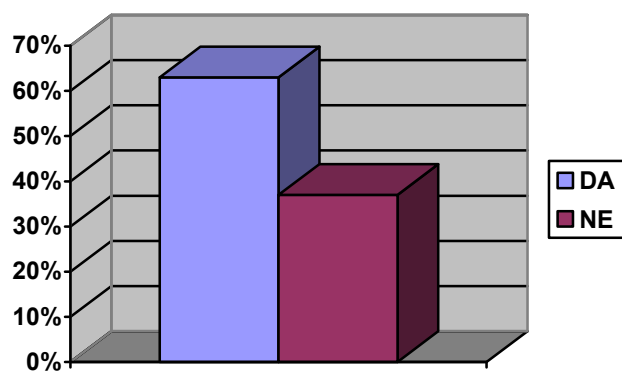
Graf 9: Starost vozila



(Vir: Anketa, maj 2010)

Na vprašanje, če bodo imeli prihodnje leto ista zavarovalna kritja, je pritrdilo 63% (19 anketiranih), negativen odgovor pa je podalo 37% (11 anketiranih).

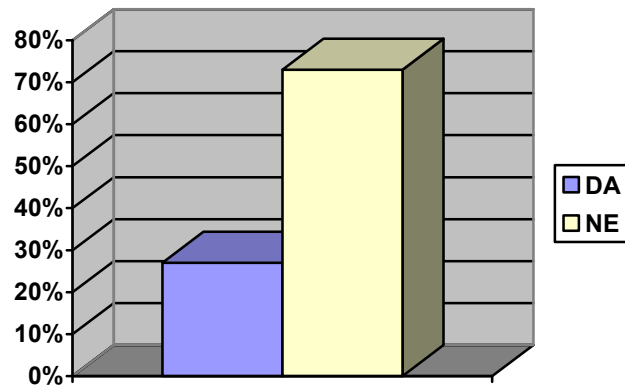
Graf 10: Zavarovalna kritja iz preteklega leta



(Vir: Anketa, maj 2010)

Doplačilo za voziške izkušnje (mladi voznik) ima 27% (8 anketiranih), nima pa jih 73% (22 anketiranih).

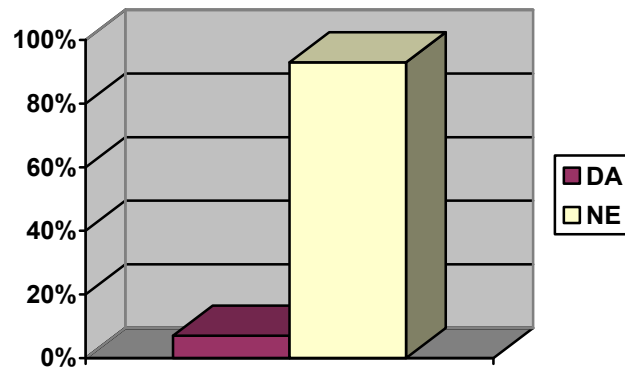
Graf 11: Doplačilo za voziške izkušnje



(Vir: Anketa, maj 2010)

Škoda iz avtomobilske odgovornosti je v preteklosti imelo samo 7% (2 anketirana), ni pa je imelo 93% (28 anketiranih).

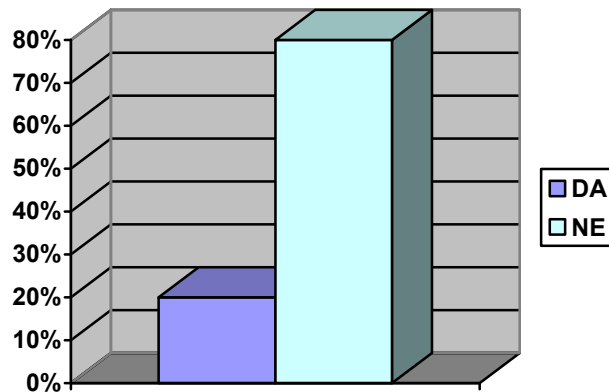
Graf 12: Škoda iz avtomobilske odgovornosti



(Vir: Anketa, maj 2010)

V preteklem letu zavarovalnice ni menjalo 80% (24 anketiranih), menjalo pa jo je 20% (6 anketiranih).

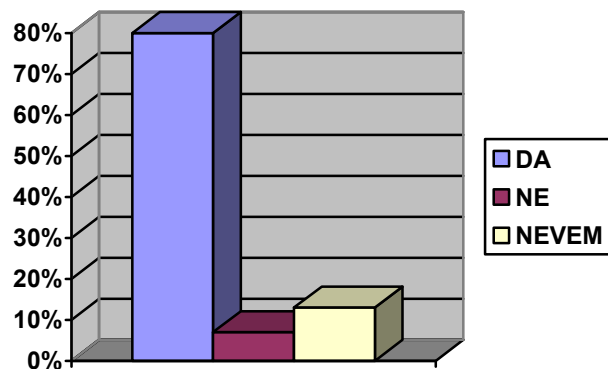
Graf 13: Menjava zavarovalnice



(Vir: Anketa, maj 2010)

80% (24 anketiranih) meni, da je na slovenskem trgu dovolj ponudnikov avtomobilskih zavarovanj, mnenja, da jih ni dovolj, se kaže v 7% (2 anketirana), svoj odgovor pod NE VEM, pa je podalo 13% (4 anketirani).

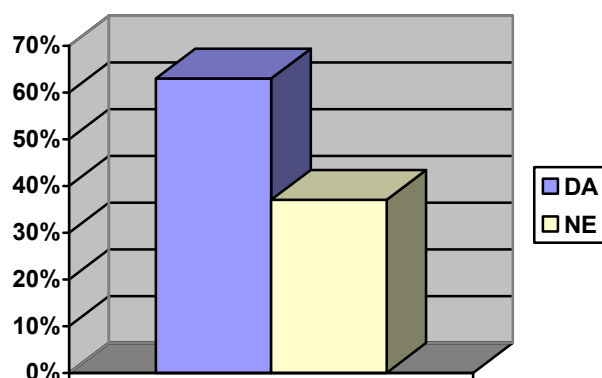
Graf 14: Ponudniki avtomobilskih zavarovanj na Slovenskem



(Vir: Anketa, maj 2010)

Anketirani menijo, da je v 63% (19 anketiranih) potrebno imeti kasko zavarovanje za novo vozilo. Tega mnenja pa niso v 37% (11 anketiranih).

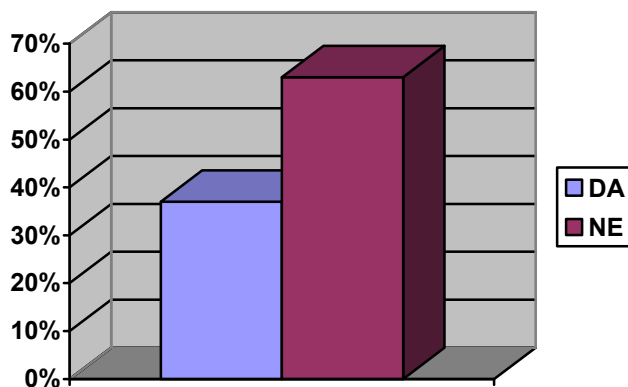
Graf 15: Novo vozilo-kasko zavarovanje



(Vir: Anketa, maj 2010)

37% (11 anketiranih) je mnenja, da je vozilo staro 10 let smotrno zavarovati z delnim kaskom, takega mnenja pa ni 63% (19 anketiranih).

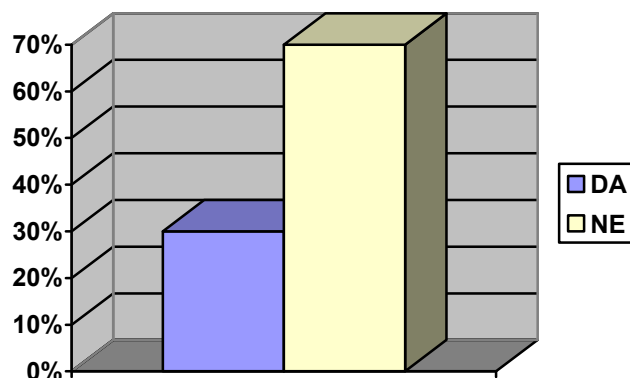
Graf 16: Delni kasko za vozilo staro 10 let



(Vir: Anketa, maj 2010)

Mnenje, da je pri starejših vozilih smiselno zavarovati druga zavarovalna kritja, podpira 30% (9 anketiranih), da starejše vozilo ni potrebno zavarovati z drugimi zavarovalnimi kritji, odgovarja 70% (21 anketiranih) vprašanih.

Graf 17: Starejša vozila in druga zavarovalna kritja



(Vir: Anketa, maj 2010)

Glavna ugotovitev raziskave je, da ljudje slabo poznajo ponudbo zavarovanj, ki je na trgu poleg obvezne avtomobilske odgovornosti. Mnenja so, da če imajo starejši avtomobil, ne potrebujejo zavarovanja voznika, nezgodnega zavarovanja in asistence. To seveda ni pravilno mnenje. Menim, da so ljudje slabo poučeni o zavarovalnih kritjih, saj so mišljenja, da zaradi starosti avtomobila ne potrebujejo dodatnih zavarovanj. Tudi sama iz prakse opažam, da zavarovanci menijo, da »se dodatno zavarovanje ne izplača«, kar pa seveda ne drži. Poškodbe v prometnih nesrečah nastanejo tako pri novih kot pri starih avtomobilih. Menim namreč, da je v novejših avtomobilih bolj poskrbljeno za varnost voznika in potnikov kot v starejših, zato bi morali ljudje pri izbiri zavarovanj misliti tudi na to.

Na podlagi lastnih izkušenj vidim, da ljudje premalo poznajo kasko zavarovanje. Menijo namreč, da po dveh, morda treh letih kasko zavarovanje vozila nima več pravega pomena. Spet drugi kasko zavarujejo tudi deset ali več let staro vozilo. Odločitev o kasko zavarovanju mora biti premišljena in je odvisna od več dejavnikov, ne le od starosti vozila. Drži sicer, da vozilo s staranjem izgublja svojo vrednost in z leti pride do meje, kjer je strošek premije glede na trenutno vrednost vozila vprašljiv. A to ne velja za vsa vozila enako. Odvisno je od vrste vozila, znamke in modela, od izpostavljenosti nevarnostim in ne nazadnje od višine bonitet, ki jih ima posamezni zavarovanec. Z leti (načeloma po šestih letih) je morda smiselno, da znižamo strošek premije, zmanjšamo obseg kritja avtomobilskega kaska, kljub temu pa bo za dolgoletnega zavarovanca z maksimalno doseženim bonusom sklenitev še vedno ugodna.

8 ZAKLJUČEK

Moje glavne ugotovitve iz raziskovalnega vzorca so, da so ljudje mišljenja, da je na slovenskem trgu dovolj avtomobilskih zavarovalnic. Menijo tudi, da prodor tujih zavarovalnic ni potreben. Ponavadi se ljudje odločijo za eno zavarovalnico in pogosto vztrajajo pri njej. Redko se zgodi, da avtomobilске zavarovalnice ljudje menjajo. Zavarovalnico je menjalo samo 20%, kar je razvidno iz raziskovalne študije. Največ anketiranih ima svoje vozilo zavarovano pri zavarovalnici Triglav, sledi ji zavarovalnica Maribor.

Ljudje so na splošno zelo togi in nezaupljivi do novih in predvsem tujih zavarovalnic in si ne želijo, da bi na naš trg prodrla še kakšna zavarovalnica. V zadnjih letih so za zavarovalnico dejavnost v Sloveniji značilna spodbudna gibanja, ki jih zaznavamo v vse bolj konkurenčnem okolju. Ta gibanja so predvsem odraz pospešenega prilagajanja poslovanja zavarovalnic prihajajoči tuji konkurenci. Vse večja konkurenca v zavarovalni dejavnosti prispeva k izpopolnjevanju ponudbe zavarovanj, k uvajanju novih zavarovalnih produktov, k iskanju novih prodajnih poti. Vse te ugotovitve veljajo tudi za avtomobilska zavarovanja, ki so tema moje diplomske naloge. Tradicionalnemu načinu trženja avtomobilskih zavarovanj se vedno bolj pridružujejo novi načini, ki so posledica hitrega tehnološkega napredka in posledično novega načina razmišljanja. Na razvoj novih trženjskih poti v zavarovalništvu vpliva čedalje večja konkurenca, ki narekuje razvoj novih oblik trženjskih poti. Za sodobno strategijo trženjskih poti je tudi v slovenskih zavarovalnicah značilen naraščajoč delež trženja v sodelovanju z bankami, telefonsko trženje in prodaja po internetu. Ne glede na razvijanje novih oblik trženja in prodaja po internetu. Ne glede na razvijanje novih oblik trženja zavarovalnih storitev slovenske zavarovalnice. V pretežni meri trženja zavarovalniške storitve preko tradicionalnih trženjskih poti, med katere spadajo zavarovalni zastopniki, interni delavci, brokerji, agencije. Ljudje imajo še vedno glavno vlogo. Bistvena prednost tradicionalnega načina prodaje zavarovalnih storitev je v osebni komunikaciji in neposrednemu stiku z zavarovancem.

LITERATURA IN VIRI

- BIJELIĆ, Mile (1998) Zavarovanje in pozavarovanje. Slovenica, zavarovalniška hiša d.d., Ljubljana.
- BLACK Kenneth, SKIPPER Harold D.(1999):Life and Helth Incurance. London, Prentice Hall.
- BONCELJ, Jože (1983) Zavarovalna ekonomika. Založba Obzorja, Maribor.
- BUBNIČ, Edi (2007) Premoženjska zavarovanja. Učbenik za izobraževanje zavarovalnih zastopnikov in zavarovalnih posrednikov. Slovensko zavarovalno združenje, Ljubljana.
- DORFMAN, M. S. (1994). Risk Management & Insurance. New Jersey:Prentice Hall.
- ENNSFELLNER, K.C. (1997). Insurance Management.Post Graduate Actuarial Insurance Course. Ekonomska fakulteta, Ljubljana.
- FRIC, L. (2007). Premoženjska zavarovanja. Učbenik za izobraževanje zavarovalnih zastopnikov in zavarovalnih posrednikov. Slovensko zavarovalno združenje, Ljubljana.
- GARDAŠANIĆ, G. (2001). Prodaja osiguranja putem interneta i organizacija zaštite interneta. Svijet osiguranja, Zagreb.
- JANEVSKI, S. (2004). Upravljanje večstanovanjskih stavb. Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana.
- KORBAR, T. (2007). Premoženjska zavarovanja. Učbenik za izobraževanje zavarovalnih zastopnikov in zavarovalnih posrednikov, Slovensko zavarovalno združenje, Ljubljana.
- LEŠNIK, Z.(2007). Premoženjska zavarovanja. Učbenik za izobraževanje zavarovalnih zastopnikov in zavarovalnih posrednikov, Slovensko zavarovalno združenje, Ljubljana.
- LJUJIĆ, B. (1996). Povzročitev škode-pregled sodne prakse. Bonex založba, Ljubljana.
- PAVLIHA, M. in S. SIMONITI (2007). Zavarovalno pravo. GV založba, Ljubljana

- STERN W. Louis. El-Ansary Adel.Coughlan T.Anee (1996) Marketing Channels. New Jersey, USA.
- ŠKUFCA, F. (2003). Zavarovalstvo na Slovenskem. SZZ, Ljubljana.
- ŽNIDARIČ, B. (2004). Zavarovalništvo in varnost. SZZ, Ljubljana.

Viri:

- Dopolnilni pogoji za nezgodno zavarovanje voznikov, potnikov in delavcev pri upravljanju in vožnji z motornimi vozili ter vodnimi plovili (ZAN-109/04), (2004) Adriatic Slovenica d.d.
- Interno gradivo Izava d.o.o., (2009). Analiza stanja na področju zavarovanj, Izava d.o.o., Ljubljana
- Premijski ceniki za avtomobilska zavarovanja (2010), Zavarovalnica Triglav d.d.
- Splošni pogoji za zavarovanje avtomobilske odgovornosti (PG-aod 07/06), (2006) Zavarovalnica Triglav d.d.
- Pogoji za zavarovanje avtomobilske odgovornosti (AO-04), (2004)Adriatic Slovenica d.d.,
- Pogoji za zavarovanje avtomobilske odgovornosti (QS-AO-04-05/04), Zavarovalnica Maribor d.d.
- Pogoji za zavarovanje voznika za škodo zaradi telesnih poškodb (AO-plus-04/1), (2004). Generali d.d.
- Pogoji za zavarovanje voznika za škodo zaradi telesnih poškodb AO-plus (2008) Zavarovalnica Triglav d.d.,
- Posebni pogoji za zavarovanje pomoči na cesti (AXA-AK-03-02) (2010). Zavarovalnica Maribor d.d.
- Pogoji za kasko zavarovanje vozil (01-AKA-01-07), (2007). Adriatic Slovenica d.d.
- Splošni pogoji za nezgodno zavarovanje oseb (PG-NE 06-11), (2006). Zavarovalnica Triglav d.d.
- Splošni pogoji za nezgodno zavarovanje oseb (S-NEZ-09),(2009). Generali d.d.

- Splošni pogoji za zavarovanje avtomobilskega kaska (AK-2/06),(2006). Zavarovalnica Maribor d.d.
- Splošni pogoji za zavarovanje avtomobilskega kaska (PG-AKA-06-04), (2006).Zavarovalnica Triglav d.d.
- Splošni pogoji za zavarovanje avtomobilske asistence, (PG-AAS-08-06), (2006). Zavarovalnica Triglav d.d.

Viri z interneta:

- Adriatic Slovenica d.d.. Dosegljivo na: <http://adriatic-slovenica.si> (23.09.2010)
- Amzs d.d.. Dosegljivo na <http://www.amzs.si>(23.09.2010)
- Agencija za zavarovalni nadzor. URL=<http://www.a-zn.si>(12.10.2010)
- Allianz-RAS. Dosegljivo na:<http://www.allianzras.it> (19.9.2010)
- Agencija za zavarovalni nadzor. Dosegljivo na:<http://www.a-zn.si> (12.10.2010)
- Autoversicherung. Dosegljivo na:<http://www.autoversicherung.com>. (10.10.2010)
- CEA, Insurers of Europe. Insurance statistics, Cea statistic n 37;European Insurance in Figures. Dosegljivo na <http://www.cea.eu>, (29.09.2009)
- Finance. Kranjec Samo. Finance 51/2007. Dosegljivo na: <http://www.finance.si/177351> (15.3.2007)
- Finančna točka. Dosegljivo na:<http://financna-tocka.si>(23.06.2010)
- Moj denar. Dosegljivo na: <http://mojdenar.si> (10.10.2010)
- Progressive. Auto Insurance: Car Insurance & Motorcycle Insurance Dosegljivo na:<http://www.progressive.com/> (19.9.2010)
- Tilia d.d., Dosegljivo na <http://www.tilia.si>(06.10.2010)
- Triglav, d.d., Dosegljivo na:<http://www.triglav.si>(06.10.2010)
- Versiherung.de. Dosegljivo na: <http://www.versicherung.de>, 24.09.2010

- Wikipedia. Dosegljivo na: http://en.wikipedia.org/wiki/vehicle_insurance (23.6.2010)

Zakonski viri:

- Obligacijski zakonik, Ur.list RS, št. 83/2006 in 109/2006
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP-UPB-2), Ur. List RS, št. 110/2006
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o obveznih zavarovanjih v prometu (Ur.list RS št.52/2007)
- Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-UPB2), Ur.list RS št.109/2006

PRILOGA

Anketni vprašalnik

Moje ime je Petra Orešnik in sem absolventka Fakultete za upravo. Študij bi rada zaključila z diplomskim delom. Naslov diplomske naloge je **PONUDBA AVTOMOBILSKIH ZAVAROVANJ NA SLOVENSKEM TRGU**. Prosila bi Vas, da mi v anonimnem vprašalniku odgovorite na zastavljena vprašanja, ki mi bodo služila kot vir podatkov za izdelavo diplomskega dela.

1. Katera je Vaša izbrana zavarovalnica pri avtomobilskem zavarovanju?

- a) TRIGLAV
- b) ZAVAROVALNICA MARIBOR
- c) ADRIATIC SLOVENICA
- d) GENERALI
- e) TILIA
- f) GRAWE

2. Ste z izbrano zavarovalnico zadovoljni?

- a) DA
- b) NE

3. Boste naslednje leto ostali pri isti zavarovalnici?

- a) DA
- b) NE

4. Imate poleg obveznega avtomobilskega zavarovanja še:

- a) AO PLUS
- b) NEZGODNO ZAVAROVANJE
- c) AVTOMOBILSKO ASISTENCO
- d) PRAVNO ZAŠČITO
- e) DELNI KASKO

5. Kaj od delnega kaska imate zavarovano? (odgovarjajo tisti, ki so obkrožili delni kasko pri prejšnjem vprašanju)

- a) PARKIRIŠČE
- b) STEKLO
- c) DIVJAD + DOMAČE ŽIVALI
- d) SVETLOBNA TELESNA + OGLEDALA

6. Ste v preteklem letu koristili izplačilo iz delnega kaska?

- a) DA
- b) NE

7. Imate vozilo kasko zavarovano?

- a) DA
- b) NE

8. Odgovorite tisti, ki imate kasko zavarovanje. Ali ste že kdaj koristili izplačilo iz kasko zavarovanja?

- a) DA
- b) NE

9. Koliko je staro vaše vozilo? (Odgovarjajo še vedno isti)

- a) DO 2 LETI
- b) DO 6 LET
- c) NAD 6 LET

10. Boste prihodnje leto imeli ista zavarovalna kritja?

- a) DA
- b) NE

11. Imate pri avtomobilskem zavarovanju doplačilo za voziške izkušnje (mladi voznik)?

- a) DA
- b) NE

12. Ste imeli v preteklem letu škodo iz avtomobilske odgovornosti?

- a) DA
- b) NE

13. Ste v preteklem letu menjali zavarovalnico?

- a) DA
- b) NE

14. Ali menite, da je na Slovenskem trgu dovolj ponudnikov avtomobilskih zavarovanj?

- a) DA
- b) NE

15. Ali menite, da je na Slovenski trg potreben prodor tujih zavarovalnic?

- a) DA
- b) NE

16. Ali menite, da je za novo vozilo potrebno kasko zavarovanje?

- a) DA
- b) NE

17. Ali menite, da je za vozilo staro 10 let, smiselno zavarovati delni kasko? (svetlobna telesa, steklo, divjad, parkirišče).

- a) DA
- b) NE

18. Ali menite, da je pri starejših vozilih smiselno zavarovati druga zavarovalna kritja?
(AO plus, nezgodno zavarovanje, pravna zaščita...)

- a) DA
- b) NE

Hvala za odgovore!